

SUOMEN PUHALLINORKESTERILIITON JÄSENLEHTI

PUHALLINMUSIIKKI.FI

2/2026

Vuoden pinna ja Vuoden puhallinorkesteri

Orkesteripedagogiikka musiikin superfood

Juhlavuosia, henkilökuvia ja asiaa terveydestä

Tarinoita brass bandeistä - brass band extra

Sisällys

- 3** Pääkirjoitus - Kuka opettaa tulevaisuuden soittajat?
- 4** Vuoden Pinna 2026 - Heli Seppälä
- 6** Vuoden Puhallinorkesteri 2025 - Aura Wind Band
- 6** Onko kapu ope?
- 9** Kunniajäsen Jukka Viitasaari - puhallinorkesteriliiton puurtava peruskallio
- 12** Kun hengitys muuttui - puhallinmusiikki ja tie takaisin jaksamiseen
- 14** Tähtikapellimestari innosti yhteissoittoon
- 16** Suomen oboe- ja fagottiseura esittäytyy
- 18** Hyvinkäänkylän Puhallinorkesteri 110 vuotta
- 20** Oivalluksia orkesterikouluista - osa 3 - Orkesteripedagogiikka on musiikin superfood
- 22** The Voice of Brass: An Interview with Trumpet Artist Arda Cabaoglu Virtanen
- 26** Kasvohermot ovat herkkä osa ansatsia - Suomen trumpettikillan julkaisuja
- 28** SPOLin kunniajäsen Pekka Ulmanen 80 vuotta - Puhallinmusiikkimies henkeen ja vereen
- 30** Haapaniemi soi ja juhli
- 33** SPOL hallitus esittäytyy - Anssi Auvinen
- 34** Vuoden puhallinorkesteri - Aura Wind Band
- 36** Brittiläinen brass band -perinne elää vahvana - Haastattelussa Owen James
- 42** Jukka-Pekka Lehto in memoriam
- 44** SPOL tiedottaa

PUHALLINMUSIIKKI.FI

JULKAISIJA / TOIMITUS
Suomen Puhallinorkesteriliitto Ry

PÄÄTOIMITTAJA
Hanna-Mari Lehtonen

TOIMITUSSIHTEERI
Hanna-Mari Lehtonen

TOIMITUSKUNTA
Soila Takanen, Simo Haapalehto ja
Ville Karjalainen

TAITTO
Ville Karjalainen

LEHTI VERKOSSA
puhallinmusiikki.fi

ISSN
2954-2723 (painettu)
2954-2731 (verkko)

KANNEN KUVA
Ilkka Karppanen

ILMOITUSHINNAT JA -KOOT

TAKAKANSI / 450 €
190 x 239 mm (marginaaleissa)
210 x 249 mm (reunoihin saakka yltävä,
vaatii 3 mm:n leikkuvuoran)

SISÄSIVU / 300 €
190 x 277 mm (marginaaleissa)
210 x 297 mm (reunoihin saakka yltävä,
vaatii 3 mm: leikkuvuoran)

1/2 SIVUA / 200 €
92 x 277 mm (pysty)
190 x 135 mm (vaaka)

1/4 SIVUA / 120 €
190 x 64 mm

Tarkemmat ohjeet spoL.lehti@gmail.com

PÄÄKIRJOITUS

Kuka opettaa tulevaisuuden soittajat?

On taas se aika vuodesta, kun eripuolil-
ta Suomea alkaa kuulua samanlaisia
viestejä: tarvittaisiin opettaja trum-
pettiin, klarinettiin, käyrätorveen, fagottiin
– eikä ketään löydy. Tilanne on vakava. Kun
soitonopettajia ei ole, ei synny uusia soitta-
jia. Ja ilman uusia soittajia ei ole tulevaisuu-
dessa orkestereita, puhallinorkestereita eikä
elävää musiikkikulttuuria.

Miten olemme päätyneet tähän tilanteeseen?
Yksi merkittävä syy löytyy orkestereidemme
kansainvälistymisestä. Suomalaisten kau-
punginorkestereiden työkieli on monessa
paikassa vaihtunut englanniksi. Samalla or-
kesterit ovat kansainvälistyneet nopeasti, ja
yhä harvempi suomalainen voittaa koesoit-
toja. Kansainvälisyys itsessään ei ole ongel-
ma – päinvastoin. Kansainväliset vaikutteet
rikastuttavat musiikkilämäämme. Mutta sa-
malla olemme huomaamattamme katkais-
seet tärkeän yhteyden alueelliseen musiik-
kikasvatukseen.

Aiemmin orkesterimuusikot toimivat luonte-
vasti myös opettajina omilla paikkakunnil-
laan. Nyt tämä tapahtuu huomattavasti har-
vemmin, koska yhteinen kieli puuttuu. Olen
usein ihmetellyt, miksi orkestereiden työkie-
li vaihdettiin englanniksi tilanteissa, joissa
kapellimestari ja suuri osa muusikoista ovat
suomalaisia. On hankala kuvitella vastaavaa
Ranskassa, Saksassa, Italiassa tai Espanjassa.
Muistan itse, kuinka nopeasti opin lähes nol-
lasta vaihto-opiskelijana orkesterityössä tar-
vittavan kielitaidon. Kyse ei lopulta ole täy-
dellisestä kielitaidosta, vaan käytännön työs-
sä tarvittavasta kommunikaatiosta. Ymmär-
tääkseni Suomessa valtion ja kuntien työ-
paikoissa lähtökohta on edelleen se, että
työelämässä toimitaan suomeksi tai ruotsik-
si ja viranhoidossa edellytetään kotimaisten
kielten osaamista. Miksei näin voisi olla myös
orkestereissa? Uskon, että samalla saisimme
takaisin myös opettajia musiikkioppilaitok-
siin ja harrastajakentälle.

Toinen huolta herättävä kysymys liittyy Tai-
deyliopiston Sibelius-Akatemian kielipolitiik-
kaan. Englanti on nykyään monissa koulutus-

ohjelmissa virallinen opetus- ja tutkintokie-
li, ja opetuksen painopiste näyttää siirtyvän
yhä vahvemmin englantiin. Samalla suoma-
laiset opiskelijat menettävät väistämättä
kotikenttätunsa omassa koulutusjärjes-
telmässään. Tänä vuonna sisään pääsi vain
yksi suomalainen vaskisoittaja ja muutamia
puupuhaltajia.

Herää väistämättä kysymys: miksi esimer-
kiksi lääketieteellinen ja oikeustieteellinen
koulutus Suomessa perustuvat edelleen
pääosin suomen ja ruotsin kieleen, mutta
musiikkikoulutuksessa tästä ollaan valmiita
luopumaan paljon kevyemmin? Jos myös
lääkiksessä ja oikiksessä siirryttäisiin laa-
jasti englanninkieliseen opetukseen, kuin-
ka moni suomalainen enää pääsisi sisään?
Muistan omista tohtoriopinnoistani Taide-
yliopiston Sibelius-Akatemiassa tilanteita,
joissa muutenkin haastavat filosofian
luennot vaihdettiin englanniksi yhden ul-
komaalaisen opiskelijan vuoksi. Lopputu-
los ei palvellut oikeastaan ketään. Vaikeat
käsitteet eivät auenneet kunnolla ulkomaai-
sillekaan, ja keskustelun taso heikkeni huo-
mattavasti.

Haluan korostaa, että pidän kansainvälis-
tymistä tärkeänä ja arvokkaana. Samalla
meidän täytyy kuitenkin olla ylpeitä omas-
ta kielestämme ja kulttuuristamme. Suo-
men ja ruotsin kieli ovat osa identiteetti-
tiämme – myös musiikkilämässä.

Meidän täytyy uskaltaa vaatia myös Suo-
meen tulevilta opiskelijoilta ja muusikoil-
ta enemmän. Ei ole kestävää, että suoma-
laiset veronmaksajat rahoittavat koulu-
tuksen ilman, että opiskelijoilta edellyte-
tään mahdollisuutta työllistyä Suomeen.
Jos suomen tai ruotsin kielen oppiminen
olisi aidosti osa opintoja ja työelämää,
hyötyisivät siitä kaikki: opiskelijat, orkes-
terit, oppilaitokset ja koko suomalainen
musiikkikenttä.

Puhallinmusiikin tulevaisuus ei ratkea
vain harjoitussaleissa ja konserttilavoil-
la. Se ratkaistaan myös siinä, millaisia pää-
töksiä teemme kielestä, koulutuksesta ja
suomalaisen musiikkikulttuurin arvosta-
misesta.

Kesän leirit, festivaalit, torikonsertit ja yh-
teiset esiintymiset muistuttavat kuitenkin
siitä, kuinka vahva ja elinvoimainen pu-
hallinmusiikkikulttuuri meillä edelleen
on. Suomessa on edelleen valtavasti osaa-
mista, intohimoa ja tahtoa tehdä yhdessä
musiikkia.

Toivotan kaikille puhallinmusiikin ystävil-
le aurinkoista ja musiikintäyteistä kesää.
Tavataan kesän konserteissa ja yhteisten
sävelten äärellä.

Kirkkonummella 11.5.2026
Sami Ruusuvuori

**Suomen Puhallinorkesteriliiton pu-
heenjohtaja**

S. 8

S. 44

Vuoden Pinna 2026 - Heli Seppälä

TEKSTI & HAASTATTELU MARI KAASINEN KUVA HELI SEPPÄLÄN KOTIALBUMI

Suomen Puhallinorkesteriliitto ry myöntää vuosittain Vuoden Pinna-tunnustuspalkinnon harrastemusiikin parissa toimivalle orkesterinjohtajalle, joka on ansioitunut puhallinorkesteritoiminnan kehittäjänä. Pinna-tunnustuspalkinnon tarkoituksena on korostaa koulutuksellisen ja alueellisen puhallinorkesteriharrastuksen merkitystä osana suomalaista kulttuurielämää. Palkinto myönnetään henkilölle, joka toimii aktiivisesti orkesterityön parissa ja on tehnyt pitkäjänteistä työtä puhallinmusiikin hyväksi.

Heli Seppälä on tamperelainen oboensoitonopettaja ja junnu puhallinorkesterin kapellimestari. Hänen musiikkiuransa on saanut alkunsa, kun hänen äitinsä näki lehdes-
sä Tampereen Työväenyhdistyksen ilmoituksen, jossa haettiin soittajia puhallinorkesterikouluun. Perheen kannustamana hän ilmoittautui ja pääsikin sitten aloittamaan huilunsoiton opinnot. Ensimmäisenä orkesterinjohtajana hänellä oli **Päivi Pyymäki**. 11-vuotiaana Heli oli todennut opettajalleen, että “huilunsoitto on aivan liian helppoa”. Hän oli kuullut “naapuriorkesterissa” oboeta ja sen hieno ääni alkoi houkuttamaan. Kun soittimen ulkonäkökin vielä oli hieno, niin vaihtohan taisi olla sitten sillä selvä.

Helin ensimmäinen oboeopettaja oli **Heikki Pöyhönen**. Pääsykokeiden jälkeen opinnot jatkuivat Tampereen Konservatoriossa musiikkiopiston puolella ja silloin hänen opettajakseen tuli **Vesa Hyvärinen**. Melko varhaisessa vaiheessa Helille oli selvää, että musiikista tulee hänelle ammatti. Tätä vahvistivat Suomen Työväen Musiikkiliiton ja Kälviän leireillä mm. **Paul Niemistöltä** saatu vahva kannustus jatkaa uraa musiikkialalle. Ja niin opinnot veivät hänet Tampereen konservatoriosta Royal Welsh College of Music and Dramaan sekä edelleen Tampereen ammattikorkeakouluun, josta hän valmistui musiikkipedagogiksi (AMK). Opettajana TAMK:issa oli **Kari Nikkanen**. Työelämä, erityisesti opetustyö, imaisi Helin ja hän onkin opettanut lähes kaikissa Pir-

k a n -
maan

alueen
musiik-
kioppilai-
töksissa. Vuonna

2002 hän aloitti Pirkanmaan musiikkiopistolla. Leh-
toraatin hän sai samaisesta
opistosta vuonna 2017. Oboe-
opetuksen lisäksi hän joh-
taa viikoittain muun muassa
Windus1 ja Puhallinpanterit
-alkeispuhallinorkestereita. Orkesterinjohtajaksi Heli pää-
tyi, kun työpaikalla haettiin
vetäjää ns. “nollaorkesterille”.

Pirkanmaan musiikkiopistossa yhteismusisointi aloitetaan heti kun saa soittimen. Silloin orkesterista tulee alusta alkaen totuttu ja tärkeä osa opintoja. Orkesterikavereiden merkitystä opintojen jatkuessa ei myöskään voi vähätellä; kaverit kannustavat ja pitävät porukan mukana toiminnassa.

Heli kertoi, että ammattiopintojen aikana ei kapellimestariopintoja juurikaan ollut, mutta hän on osallistunut muun muassa **Jutta Jelyksen**, **Marja Ikosen**, **Juha Törmän** ja **Atso Almilan** kursseille. Samaan hengen-
vetoon Heli toteaa, että alkeisporukan vetäjälle on tärkeää hallita pedagogiikka ja se, miten kohtaa lapset. PMO:ssa alkeisorkesteritoimintaa on kehitetty jatkuvasti ja orkesterissa toimii aina opettajien työpari. Haastetta Helille on tuonut se, että työpari on vaihtunut usein, mutta toisaalta se on tuonut mukanaan aina jotain uutta, jota on voinut toiminnassa hyödyntää. Yleisenä huomiona Heli mainitsee, että monesti alkeisorkestereihin laitetaan kokemattomimmat työntekijät, joilla ei välttämättä ole taitoa tai motivaatiota ohjata kyseisenlaista ryhmää ja se on työn kannalta varsin huono asia.

Kun alkeisorkesteritoimintaa on aikanaan aloitettu, ei tämän tasoisille soittajille ole ollut tarjolla kovin paljon sopivaa yhteissoittomateriaalia. Kokoonpanot ovat usein hyvinkin vaihtelevia, joten valmiisiin materiaaleihin on yleensä jou-

tunut tekemään omia “fiksauksia”. Omien sävellysten teon Heli aloitti siis omasta tarpeesta. Ensimmäinen teos on nimeltään *Karkkipussi* ja vuosien saatossa teoksia on syntynyt enemmänkin ja niitä on kustantanut Pink Baton Productions. Toistaiseksi vielä kesken olevaan YAMK-opin-
näytetyöhön liittyvissä teoksissa on ideana soittinrajojen yli meneminen eli mukana on jousistemoja, joissa käytetään esimerkiksi erilaisia efektejä. Alkeisorkesterimateriaa-

lin tekijät jäävät monesti hieman taka-alalle, vaikka nimenomaan kyseiset materiaalit ovat kaikkein haasteellisimpia tehdä. Statusta voisi nostaa esimerkiksi sävellyskilpailu, jossa haetaan parhaimpia “nollaorkesterin” kappaleita.

Heli on iloinen siitä, että kuppi-
kuntaisuus niin soitonopetuksessa kuin orkesteritoiminnassa on vähentynyt huomattavasti. Tehdään yhdessä, jaetaan tietoa ja ol-

laan iloisia siitä, jos jossakin “hommat toimivat”.

Aktiivinen kamarimusisointi Etelä-puisto-kvintetissä sekä muissa pienkokoonpanoissa täydentää Helin muusikkoutta. Ja liittyyppähän Helin harrastuskin puhallinsoittimiin: “Harrastan salaa euphoniumin soittoa. Jos vaikka eläkepäivillä osaisi jo sen verran soittaa, että kehtaa mennä paikalliseen harrasteorkesteriin takariviin aiheuttamaan häiriötä.”

Onko kapu ope?

Kapellimestarin pedagoginen rooli aikuisharrastajaorkesterin johtajana. Milloin johtaa, milloin opettaa vai opettaako ollenkaan?

TEKSTI SOILA TAKANEN KUVA JEFF MAYEDA

Muuan ykkösklarinetin soittaja huokaisi huojentuneena harjoituksissa: ”Töissä täytyy tehdä hommia niin paljon johtavassa tehtävässä, että on mahtavaa tulla orkesteriharjoituksiin ja odottaa, että kapellimestari kertoo, mitä pitää tehdä.” Orkesterinjohto on ohjaavaa työskentelyä. Kapellimestarikoulutuksessa on kehoitettu olemaan tarkkana, ettei ala vahingossakaan opettaa ammattilaisia. Harrastajien kanssa työskennellessä, soittajan iästä huolimatta, kapellimestarin kannattaa välillä hyödyntää opettajan työkalupakin välineitä orkesteritoiminnan suunnittelussa, ohjaamisessa ja toteuttamisessa.

Pedagogisen näkökulman hyödyntäminen

On tärkeää, miten kapellimestari opettajan työvälineitä hyödyntää. Ka-pea-alainen, yksisuuntainen, perinteisempi näkemys opettamisesta on usein ”luennoiva opettaja” – opettaja puhuu ja oppilaat kuuntelevat. Orkesterissa liikaa puhuva kapellimestari pelaa itsensä pussiin ja katkaisee hyvin helposti harjoituksen imun. Läksyttäminen tai pitkään luennointi eivät toimi kenenkään kanssa. Pedagogisen toiminnan tavoitteena on auttaa oppijoita omaksumaan uutta tietoa, kehittämään taitojaan ja kasvamaan yksilöinä. Vaikka kapellimestarin tehtävä ei ole ensisijaisesti kasvattaminen, elinikäisen oppimisen näkökulmasta kapellimestarilla voi olla kuitenkin merkittävä rooli soittajan tukijana.

Opettajan rooli on vahvistaa oppilaan autonomiaa, jotta hän kasvattaa itseluottamusta itseään kohtaan. Kapellimestarin on tärkeää kyetä vahvistamaan soittajien autonomiaa ja tukea heidän soittajaidentiteettiään harjoituksen sisällä. Kun jokin paikka kappaleessa edellyttää harjoittamista, on tärkeää treenauttaa musiikki edellä, vaikka harjoitus menisikin rautalangasta vääntämiseksi. Soittajat pitävät yllättävän usein vaativuudesta, sillä monesti harjoituksen palkitsevuus tulee vaikeiden paikkojen selättämisestä sitkeän työskentelyn jälkeen. Orkesteri tarvitsee stemmaan kuin stemmaan rohkeita soittajia, ei pelolla pienennettyjä. Kannustava kapellimestari saa puolestaan orkesteriin sitoutuneita soittajia. Orkesteri on ryhmä ihmisiä, ja ryhmä ihmisiä toimii yleensä samankaltaisesti. Tietyt sosiaaliset lainalaisuudet ovat läsnä ryhmän muotoutumisessa sekä ryhmän rakenteissa: rooleissa ja soittajien välisissä suhteissa. Tämä ryhmien samankaltaisuus lisää orkesteritoiminnassakin ennakoitavuutta ja uudestakin ryhmästä kapellimestarin on mahdollista löytää samanhenkisissä rooleissa olevat orkesterin avainhenkilöt.

Pedagoginen näkökulma kapellimestarin työssä voi näkyä seuraavin tavoin:

- ▶ Harjoitusten ajankäytön suunnittelu: mitä soitetaan, ketkä soittavat ja miten paljon? Onnistuneiden harjoitusten fasilitointi
- ▶ Kauden suunnittelu: mihin orkesteri tähtää tällä kaudella, mitkä ovat tavoitteet ja kehityskohteet?
- ▶ Soittajien osaamisen tason tunnistaminen: sopivan tasoisen ohjelmiston valitseminen
- ▶ Vuorovaikutustaidot: kannustavan ilmapiirin luominen, kuulumisen tunteen vahvistaminen, empatia, dialogi
- ▶ Neuvonnan taidot, soittajan itseohjautuvuuden tukeminen
- ▶ Kapellimestarilla tulee olla visio parhaasta mahdollisesta soivasta lopputuloksesta, mutta hänen täytyy myös tunnistaa hetki, jolloin pitää tehdä kompromisseja: käytettävissä olevat resurssit tulee huomioida (esim. käytettävissä oleva harjoitusaika, soittajien itsenäisen harjoittelun mahdollisuudet)
- ▶ Eriyttämisen taidot ja soittajatuntemus - kuka voisi ottaa solistitehtävän vastaan, keltä lähtee improvisaatiosoolo, kuka voi kasvaa sektion sisällä ja kenellä tehtävä on kehittyä oman stemman osaamisessa ja instrumentin hallinnassa? Miten sektio voisi kehittää yhteissoittoaan?
- ▶ Musiikkityyliin, ohjelmistorepertuaarin ja puhallinmusiikkikentän tuntemus

Lähteet:

Tapani, A. & Jussila, A.: Opettaminen on opettajan työtä - paluu menneisyyteen?

<https://sites.tuni.fi/tamk-julkaisut/pedagogiset-ratkaisut/opettaminen-on-opettajan-tyota-palu-menneisyyteen/>

Moni aikuisharrastaja harrastaa orkesterisoittoa musiikin ja sen tekemisen merkityksellisyyden lisäksi sosiaalisista syistä sekä oppimisen ilosta. Oppijoina aikuiset ovat hienon aktiivinen ja itseohjautuva ryhmä, joka kaipaa myös kunnioitusta kokemukselleen ja osaamiselleen. Aikuisten oppiminen on usein ongelma- ja tehtäväkeskeistä ja oppimisen tulee näkyä käytännössä sekä tuottaa välittömiä tuloksia.

Tällaisia käytännön ongelmia orkesterisoitossa tulee lähes jokaisessa harjoituksessa, vaikkapa yhteissoiton sakatessa. Samalla soittoharrastus tarjoaa oppimisen palkintoja sekä välittömästi harjoituksessa että pitemmän harjoittelun jälkeen esimerkiksi onnistuneen konsertin muodossa.

Sinfonisen puhallinorkesteri Sisun soittajia periodilla Tampereella 2023. Sisun riveissä soittaa niin ammattilaisia kuin jo pitkään puhallinorkestereissa harrastaneita aikuisia.

FinnBandShop kotimaisen puhallinmusiikin uusi koti

FinnBand ry hallinnoi uutta puhallinmusiikin verkkokauppaa Holvi-palvelussa.

Nuottien ostaminen käy nopeasti ja helposti verkkokaupan kautta.

Selaa valikoimaa osoitteessa <https://holvi.com/shop/finnbandshop/>, lisää haluamasi nuotit ostoskoriin ja maksa.

Saat nuotit heti maksun jälkeen itsellesi PDF-tiedostoina.

Valhalla (for windband) by Olli Palomäki grade 4+

60.00 EUR

Valhalla has a powerful and melodic composition, which consciously draws inspiration...

Sellaista elämä on - Sådant är livet - That's Life (Juhani Leinonen)

50.00 EUR

Sellaista elämä on Sådant är livet - That's Life - C'est la vie, a life-long musical adventure in 5'40...

Bara bada bastu (KAJ) -for wind band- arr. Raine Ampuja

60.00 EUR

Score video on YouTube The purchase includes both the score and the individual parts...

Kalliosta alkaa meri/Sea opens out from the Cliff by Anita Lehto

50.00 EUR

Kalliosta alkaa meri/Sea opens out from the Cliff by Anita Lehto baritonitorvisolistill...

From Karelia With Love (for Wind Band) by Jyrki Koskinen Grade 4

50.00 EUR

Commissioned by the Montola Wind Band. Karelia is the name for southeast part of Finland. Its...

Fantasy Overture (for Wind Band) by Tero Lanu grade 3,5

50.00 EUR

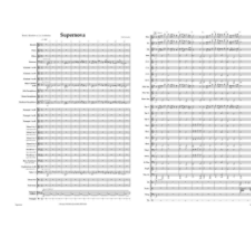
Have a look and listen Duration 4'00 Finnish National Wind Band Competition 2020:...

Global Winds (for Wind Band) by Markku Viitasaari grade 4

50.00 EUR

Have a look and listen Duration ca. 5 minutes. Pirkanmaan Pinna composition contest 2020: III...

Supernova (for windband) by Olli Palomäki - Grade 4

50.00 EUR

"A supernova is an expression of cosmic power, but also of its beauty." "Supernova ilmentää kosmista...

Kunniajäsen Jukka Viitasaari -puhallinorkesteriliiton puurtava peruskallio

TEKSTI HANNA-MARI LEHTONEN

Jukka Viitasaaren jäsenyys Suomen Puhallinorkesteriliiton hallituksessa ehti juuri täysi-ikäiseksi, kun hän jättäytyi pois liiton hallituksesta ja liitto myönsi hänelle kunniajäsenyyden. Jukka on tehnyt ansiokkaasti väsymätöntä ja johdonmukaista työtä niin Puhallinorkesteriliiton kuin suomalaisen puhallinmusiikin eteen vuosikymmenien ajan.

Jukka Viitasaari on puhallinpiireissä hahmo, jonka varmasti kaikki tietävät. Joku hänen yli sadasta puhallinorkesterisävellyksestään, tai ainakin joku hänen editoimansa nuotti, on varmasti ollut jokaisen suomalaisen puhallinorkesterin telineillä. Jukan musiikillinen matka alkoi 70-luvun alussa Kuortaneen Soittokunnan nelostrumpein soittajana.

Jukka opiskeli luokanopettajaksi Jyväskylässä ja päätyi tietenkin aktiivisesti mukaan uuden uutukaiseen yliopisto-opiskelijoiden orkesteriin eli Puhkupilleihin. Säveltämään Jukka alkoi 40 vuotta sitten Harri Mäntysen Keltinmäki Bluesin inspiroimana, hän kun oli mukana Puhkupilien alttotorvisektiossa teoksen kantesityksessä.

"Ei siihen aikaan saanut mitään sävellystunteja tuollaiseen tekemiseen. Opiskelin teoriaa, rock/jazz-teoriaa ja soitin kitaraa. Eihän puhallinmusiikin säveltämistä vieläkään opeteta sellaisenaan missään", Jukka summaa 'koulutuspolkuaan' puhallinmusiikin säveltäjäksi. Kotikonnuilta Jukka edelleen ammentaa musiikillista energiaansa. Muistan Jukan joskus sanoneen, että hän säveltää mielessään aina ajaessaan Kuortaneelle.

"Muistakaa juttu SPOL:n lehteen!"

Jukka on pikkupojasta asti halunnut toimittaa lehteä. Hän tekikin jo

kansakoulussa mustekynällä omia lehtiään. Myös sarjakuvien piirtely oli harrastuksena opiskeluaikoihin asti. Ensimmäinen lehtipesti oli vastakulttuurilehti *Halt!* Jyväskylän opettajankoulutuslaitoksessa ja vuonna 1988 alkoi ilmestyä Puhkupillien jäsenlehti Puhkusika, jonka päätoimittaja Jukka oli pitkään ja johon hän kirjoitti juttuja koko puhku-uransa ajan.

Ei siis ihme, että vuonna 2015 Jukka alkoi tekemään Puhallinorkesteriliiton jäsenlehteä, siis kokoamaan ja taittamaan. Tai Jukan omin sanoin: editoimaan. *"Halusin laskea kynnyksensä jäsenorkesterien toiminnasta raportointiin",* Jukka kertoo. Ja niin hän tekikin. Jukka muisti aina pyytää kirjoittamaan juttuja SPOL:n lehteen.

Editointi kohdistui pian myös liiton nuottijulkaisuihin. Nuotinkirjotusohjelmien myötä kiinnostus nuottien ulkoasua kohtaan kasvoi. Herätteenä toimi myös huonosti editoitujen nuottien vaikutus harjoitusten sujuvuuteen: puuttuvat harjoitusmerkit, sotkuiset tai olemattomat esitysmarkit, liian tiheään kirjoitetut nuotit. *"Miksi turhaan tuhlataan aikaa laskemalla tahteja? Otetaan kolme, neljä, eiku neljä vai onko se viisi tah-tia kaksoisviivasta..."* Jukka pohtii.

Chicagon MidWest klinikoilla opetettiin editointia ja sen jälkeen se tuntuu olleen yksi Jukan elämäntehtävistä. Jukka tutki ja tutustui, kokeili ja oppi. Sitkeällä tekemisellä ja oman

työn kehittämisen sekä oman tiedon jakamisella muille onkin ollut suuri merkitys maamme musiikintekijöiden materiaaleissa.

Viitasaaren aika

Jokaisella puhallinorkesteriliiton hallituslaisella on aina omat vahvuutensa ja joku oma tontti hoidettavana. Joskus hallituslaisena saattaa joutua melkoisen sillisalaatin äärelle, mutta Jukalla fokus oli koko ajan niissä omissa erityisosaamisissaan: *"Mä kun otin ne sydämen asiakseeni, niin minä keskityin niihin, enkä poukkoillut muuhun",* Jukka toteaa omasta työtyylistään. *"Siinä oli tekemisen meininki",* hän jatkaa.

Jukan vastuualueella oli monta isoa ja koko jäsenistöä hyödyttävää kokonaisuutta eli lehti, nuottikustannustoiminta ja kansainvälisyys. Niiden hoitamista hän hoiti johdonmukaisesti, sitkeästi ja väsymättä. Se on ollut aktiivista toimintaa ja tosiasiallisia tekoja. Sekä lehti- että nuottieditointi ovat olleet työtä, jonka tulos on nähtävissä ja käsin kosketeltavissa.

"Mä katsoin Porin Puhallinpäivillä maaliskuussa sitä esittelypöytää ja totesin, että joka ikinen nuotti siinä pöydällä on mun editoima!" Siinä on helppo todentaa, kuinka uskomattoman määrän työtä Jukka on Puhallinorkesteriliitolle tehnyt. Jukka loi nuottikustanteille selkeän, visuaalisen ulkonäön, joka edesauttaa nuotin markkinointia, mutta ennen

Suomen Puhallinorkesteriliitto on kutsunut säveltäjä Jukka Viitasaaren liiton kunniajäseneksi tunnustuksena hänen poikkeuksellisen merkittävästä työstään suomalaisen puhallinmusiikin hyväksi.

Suomen Puhallinorkesteriliitto haluaa kunniajäsenyydellä kiittää Jukka Viitasaarta hänen pitkäaikaisesta ja merkittävästä panoksestaan suomalaisen puhallinmusiikin kehittämiseen sekä sen kansainväliseen tunnetuksi tekemiseen.

- ▶ SPOL:n hallituksessa 2008–2025
- ▶ SPOL:n jäsenlehden toimitussihteeri ja taittaja 2015–2025
- ▶ SPOL:n nuottikustanteiden editointi 2008–2025
- ▶ WASBE:n hallituksessa SPOL:n edustajana 2019–2026
- ▶ Suomalaisen puhallinmusiikin vientiponnisteluja mm. WASBE-konferenssi 2003 Jönköping, Ruotsi, MidWest Clinic 2007 ja 2008, USA ja Buñol 2019, Espanja JP Lehdon kanssa
- ▶ Luentoja suomalaisesta puhallinmusiikista mm. Arizona State University 2018, Nordisk tonsättarseminarium, Linköping Ruotsi 2022 ja Riga Music Academy 2022
- ▶ Menestystä 18:ssa kansainvälisessä sävellyskilpailussa ja seitsemässä suomalaisessa
- ▶ Hänen musiikkiaan julkaisevat myös kansainväliset kustantajat: USA (6), Saksa (1) ja Sveitsi (1)
- ▶ Yhä FinnBand ry:n hallituksen jäsen.

”Muistakaa juttu SPOL:n lehteen!”

kaikkea tuo säveltäjän teoksen saatavammaksi sen esittäjälle ja sitä kautta aina yleisölle asti.

Jukka Viitasaaren tekemä työ liiton lehden eteen on ollut myös liitolle äärimmäisen merkityksellinen. *“Laitisen Kari minulle joskus totesi, että siinä lehdessä on suomalaisen puhallinmusiikin historia kansissa reaaliajassa kirjoitettuna”*, Jukka kertoo. Kari on kiteyttänyt asian loistavasti. Jukka piti huolta siitä, että lehdessä esitellään uusia puhallinmusiikkiteoksia, että jäsenistön ääni tulee esiin, mutta varmisti myös, että suomalaisten puhallinmusiikkitapahtumien merkitys ja niiden eteen tehty työ tuli näkyväksi, näin muutamia mainitakseni.

Koulusta kansainvälisyyteen

Vaikka Jukka Viitasaari ottikin aikanaan suuren ja rohkean loikan koulumaailmasta musiikin pariin, Jukan opettajuus on kyllä jatkunut. Hän opetti pitkään Sibelius nuotinkirjoitusohjelman käyttöä, soitintamista ja sovittamista Sotilasmusiikkikoulussa ja Tampereen puhallinorkesteriyhdistyksen eli Tampun järjestämällä Sibelius-kursseilla. Jukka on pyyteettömästi mentoroinut isoa joukkoa suomalaisia musiikin tekijöitä: aina on soittaessa saanut apua ja usein olen kuullut lauseen *“laitappa se mulle, niin mä katon”*. Jukka itse sanoo, että kun on nuorena miehenä pudonnut luokanopettajapataan, se vaikutus säilyi loppuelämän.

Koulumaailmasta tie kansainvälisille markkinoille on ollut pitkä, mutta Jukka ei ole kaihtanut työtä senkään eteen. Jossain kohtaa hän ymmärsi, ettei ulkomaisten kustantajien leipiin ole mitään asiaa ilman käyntikorttia ja Jukasta sävellyskilpailumenestys tuntui juuri sellaiselta.

Ensimmäisen kerran Jukka osallistui sävellyskilpailuun, joka järjestettiin Italiassa vuonna 2001. Teos oli

Russel Pesolan tilaus Concordia College Bandille ja se oli 15 minuuttinen suurteos *The Missing Season* amerikkaiselle sinfoniselle puhallinorkesterille eli soittaja oli 70. Heti ensi yrityksellä tuli kilpailuissa 2. palkinto.

Vuonna 2006 Italiassa voitto ja Ranskassa 2. palkinto kansainvälisistä sävellyskilpailuista avasi tien maailmalle. Kollega Aldo Rafael Forte toimi suosittelijana ja yhytti Jukan yhteen TRN-music Publisher-yhtiön kanssa. Henkilökohtainen yhteys ja sävellyskilpailupalkinnot varmasti auttoivat kustantajan huomion saamisessa. Jukka värvättiin ensimmäiseen ulkomaiseen talliin vuonna 2006.

Heti pian sen jälkeen Viitasaari alkoi toimiin FinnBandin eli suomalaisten puhallinmusiikkikustantajien yhdistyksen syntymiseksi. Paul Niemistö keksi yhdistyksen maineikkaan ja osuvan nimen. Muistan yhden bussimatkan Tampereelta Oulun puhallinpäiville maaliskuussa 2007, kun Jukka alkoi puhua puhallinmusiikkikustantajien yhteistyön merkityksestä. Ja tottahan se oli. Olin itsekkin kipuillut jo silloisessa työssäni Suomen Työväen Musiikkiliitossa, kuinka me pienet toimijat emme meinaa saada ääntämme kuuluviin. FinnBandin kautta Jukka on muun muassa jakanut kansainvälistä kustannusmaailmatietoutta meille Suomeen ja vienyt suomalaisten musiikkia maailmalle.

Edustusta Suomen eduksi

Jukka Viitasaarella on ollut monen monta mahdollisuutta maailmalla puhua vain itsestään. Hän on kuitenkin valinnut puhua kokonaisvaltaisesti suomalaisesta puhallinmusiikista. Jukka on ollut meidän kaikkien musiikintekijöiden kävelvä käyntikortti. Äskettäin edemmennyt Jukka-Pekka Lehto oli tässä Jukan suurena tukena. Espanjan Buñolissa vuonna 2019 pidetty *A Shape of Finns to Come* -luento oli Jukan ja JP:n ‘Tour de Force’.

SPOL:n edustajana Jukka on ollut WASBEssa (World Association for Symphonic Bands and Ensembles) ja NOMUSSa (Nordic Orchestra Music Union). Myös vierailuilla Viiron orkesterikilpailujen tuomaristossa, hän on aina järjestänyt puhallinmusiikkikustantajilta nuotteja tai nuottilahjakortteja palkinnoiksi, jotta suomalainen puhallinmusiikki saa kuuluvuutta maamme rajojen ulkopuolella.

Taiteilijaeläkkyyys

Syyskuussa 2025 Jukka Viitasaari haki toista kertaa Taiteen edistämiskeskukselta taiteilijaeläkettä, loppuelämänsä merkittävintä apurahaa. Vihdoin 25. helmikuuta tämä arvokas myöntö taiteilija eläkkeestä julkistettiin ansiokkaasta toiminnasta luovana tai esittävänä taiteilijana.

Myöntö tuli Jukalle niin sanotusti puskista: *“Epäilin etukäteen, että mulla voisi olla vankat edellytykset puolivuotiseen eläkkeeseen, mutta täysi taiteilijaeläke oli todella tervetullut yllätys, kun tämä ala ei todellakaan ole hyvin palkattu.”* Myöntö on helpottanut stressiä ja Jukka sanoo nukkuneensa nyt paremmin kuin koskaan.

Taiteilijaeläkkeellä olo ei siis Jukalle suinkaan tarkoita leppoisia päiviä oloneuvoksena: *“Ei. Töitten määrää lisääntyi, vaikka nostin hintoja.”* Tämä on loistava uutinen, sillä annettavaa Jukalla riittää niin monella tapaa vielä vuosiksi eteenpäin. Esimerkiksi Puhallinorkesteri Manse-tin tuubistina!

Täysi-ikäinen hallituskausi

Suomen Puhallinorkesteriliiton hallituksessa Jukka Viitasaari oli 18 vuotta. Hänen toimintansa teki näkyväksi kolme tärkeää osa-aluetta Puhallinorkesteriliiton toiminnassa: liiton jäsenlehden, nuottikustannuksen ja kansainvälisen toiminnan. Kaikkia näitä osa-alueita hän hoiti ahkerasti töitä tehden ja täysin epäitsekästä aina jäsenistön ja muiden toimijoiden yhteistä etua mukanaan kantaen.

Jukka on koko uransa ajan mentoinut, auttanut ja kehittänyt puhallinmusiikkikenttää jo siitä asti kun Kuortaneella trumpettiin tarttui. Tai no, ainakin siitä asti kun OKL:n ovet aukaisi. Täydelliseksi perinnökseen tuleville hallituksille ja koko jäsenistölle tuore kunniajäsenemme toteaa vielä: *“Pitäkää huolta supisuomalaisesta soittokunnasta!”*

FUN FACT: Puhkujen logo on Jukan kynästä vuodelta 1986.

Kun hengitys muuttui

– puhallinmusiikki ja tie takaisin jaksamiseen

TEKSTI SIMO HAAPALEHTO

2000-luvun alussa työskentelin linja-autonkuljettajana aikana, jolloin bussimatkailu eli huippuvuosit. Työpäivät olivat pitkiä, mutta työ itsessään oli mielekästä. Samalla yksi asia oli jäänyt taakse: soittaminen. Taukoa oli kertynyt lähes kymmenen vuotta, eikä soitinta enää ollut.

Vähitellen kuormitus alkoi kuitenkin näkyä. Päiväväsymys lisääntyi hiljalleen, kunnes siitä tuli osa arkea. Mukaan tuli jopa mikronu-kahtelua – vaarallinen ilmiö ratin takana. En vieläkään tiedä, kumpi alkoi ensin: työuupumus vai unia-
pnea. Todennäköisesti ne kulki-
vat rinnakkain, ruokkien toisiaan.

Tutkimuksissa varmistui kes-
kivaikea uniapnea. Hoidoksi tuli
CPAP-laite, joka pitää hengitystiet
auki ylipaineella unen aikana. Sa-
moihin aikoihin sain myös työu-
pumusdiagnoosin, ja edessä oli py-
sähtyminen ja toipuminen.

Yksi trumpetti – ja käännekohta:
Toipumisen aikana elämä hidas-
tui. Iltakävelyillä katse alkoi py-
sähtyä yhteen asiaan: trumpettiin
erään liikkeen ikkunassa. Lopulta
ostin sen. Soittaminen alkoi varo-
vasti, pitkän tauon jälkeen. Mutta
nopeasti siitä tuli enemmän kuin
harrastus. Löysin tien soittokun-
tiin, ihmisten pariin ja takaisin yh-
teisöön. Samalla mieli alkoi voida
paremmin.

Muutos, jota en osannut odottaa:
Suurin muutos tapahtui hiljaa.
Soittaminen vaati hallittua hen-
gitystä, pitkäkestoista uloshen-
gitystä ja tarkkaa lihastyötä suun

ja nielun alueella. Vähitellen huo-
masin, että hengitykseni muuttui
myös muulloin. Yhä useammin rii-
suin CPAP-maskin yön aikana. Lo-
pulta se jäi kokonaan pois. Myös ym-
päristö huomasi muutoksen: kuor-
saus ja hengityskatkokset katosivat
ja yöt rauhoittuivat.

Mitä tutkimus sanoo?

Tutkimus tukee sitä, että tällainen
kehitys on ainakin osittain mahdol-
linen – tietyin rajauksin. Uniapneas-
sa keskeinen ongelma on ylähengi-
tysteiden ahtautuminen. Tämä liit-
tyy suoraan lihaksiin, kuten kieleen
ja nielun tukilihaksiin. Kun niiden
toiminta heikkenee unen aikana,
hengitystie voi painua kasaan. Tut-
kimuksissa on havaittu, että ylähen-
gitysteiden lihasharjoittelu voi vä-
hentää hengitysteiden kasaan pai-
numista, niin sanotut suun ja nie-
lun harjoitteet voivat pienentää oi-
reita ja kuorsausta.

Arvostetussa British Medical Jour-
nal-lehdessä julkaistiin v. 2006 ra-
portti Sveitsissä tehdystä tutkimuk-
sesta, jossa 25 hengen tutkimusryh-
män uniapnean vakavuutta kuvaava
AHI-indeksi pieneni soittamisen an-
siosta neljässä kuukaudessa keski-
määrin 21:sta 11,6:een, eli vaikeasta
lievään. Tulokset saavutettiin 25 mi-
nuutin harjoittelulla kuutena päivänä
viikossa. Tutkimuksessa havaittiin,
että säännöllinen harjoittelu vähensi
päiväaikaista väsymystä ja pienensi
hengityskatkosten määrää (AHI-in-
deksiä), joka kertoo hengityskatko-
jen ja vaimeiden hengitysten mää-
rän tunnissa.

Lisäksi uudempi tutkimus koros-
taa, että ylähengitysteiden lihasten
harjoittaminen on lupaava tutkimus-

suunta uniapnean hoidossa. Vaikka
tutkimus kohdistuu pääasiassa did-
geridoon soittoon, fysiologinen me-
kanismi on sama myös muissa pu-
hallinsoittimissa: jatkuva ilmavirta,
lihastyö nielun alueella ja hengityk-
sen hallinta.

Missä kulkee raja?

On tärkeää olla tarkkana, sillä pu-
hallinsoitto ei ole lääketieteellinen
hoito. Se ei korvaa CPAP-laitetta kes-
kivaikeassa tai vaikeassa uniapneas-
sa, mutta tutkimus ja käytännön ko-
kemus viittaavat siihen, että se voi
toimia ylähengitysteiden lihashar-
joitteluna ja se voi lievittää oireita
joillakin potilailla.

Enemmän kuin hengitystä

Puhallinmusiikki ei vaikuta vain fy-
siologiaan. Se tuo mukanaan yhtei-
sön, rytmin arkeen, merkitykselli-
syyden tunteen. Omassa tapaukses-
sani juuri tämä kokonaisuus oli rat-
kaiseva. Soitto ei ollut ainoa tekijä,
mutta se oli keskeinen osa muutos-
ta. Uusia ystäviä, yhteistä tekemistä
ja tunne tarkoituksesta – niitä ei voi
erottaa terveydestä.

Johtopäätös

Tutkimus ei vielä anna lopullista
vastausta, mutta suunta on selvä:
hengitystiet ovat osittain harjoitet-
tavissa. Puhallinsoitto voi vahvistaa
juuri niitä rakenteita, jotka uniap-
neassa ovat keskeisiä. Joillekin se
voi tarkoittaa oireiden lievittymistä
– toisille merkittävää elämänlaadun
paranemista. Ja joskus, kuten tässä
tarinassa, se voi olla osa paljon suu-
rempaa muutosta.

Lähteet (tutkimusnäyttö)

Puhan MA, Suarez A, Lo Cascio C, ym.

Didgeridoo playing as alternative treatment for obstructive sleep apnoea syndrome: randomised controlled trial.

BMJ. 2006;332(7536):266–270.

PMID: 16377643

PubMed

Satunnaistettu tutkimus: didgeridoo-harjoittelu vähensi päiväaikaista väsymystä ja hengityskatkosten määrää.

Guimarães KC, Drager LF, Genta PR, ym.

Effects of oropharyngeal exercises on patients with moderate obstructive sleep apnea syndrome.

Am J Respir Crit Care Med. 2009;179(10):962–966.

PMID: 19234106

PubMed

Orofaryngeaaliset (suun ja nielun) harjoitteet vähensivät uniapnean vaikeusastetta ja kuorsausta.

Goswami U, Black A, Krohn B, ym.

Smartphone-based delivery of oropharyngeal exercises for treatment of snoring: a randomized controlled trial.

Sleep Breath. 2019;23(1):243–250.

PMID: 30032464

PubMed

Päivittäiset ylähengitysteiden harjoitteet vähensivät kuorsausta ja tukivat oireiden hallintaa.

Heiser C, Steffen A, Hofauer B, ym.

Effect of Upper Airway Stimulation in Patients with Obstructive Sleep Apnea (EFFECT): A Randomized Controlled Crossover Trial.

J Clin Med. 2021;10(13):2880.

PMID: 34209581

PubMed

Ylähengitysteiden toiminnan parantaminen on keskeinen hoitomekanismi uniapneassa.

Badami V, Abaalkhail N, Petro A, ym.

Didge you sleep: a feasibility study of didgeridoo training for obstructive sleep apnea.

Sleep Science and Practice. 2024.

”Tie takaisin parempaan hengitykseen voi alkaa yllättävästä paikasta – vaikka trumpetin äänestä.”

S. Haapalehto

Tähtikapellimestari innosti yhteissoittoon

Maaliskuussa koettiin Tampereella ikimuistoinen konserttielämys. Kapellimestareiden kansainväliseen eliittiin noussut Santtu-Matias Rouvali vieraili Pirkanmaan musiikkiopiston konsertin suojelijana ja kapellimestarina, ja nähtiinpä musiikkiuransa lyömäsoittajana aloittanut kapellimestaritähti soittamassa myös puhallinorkestereiden lyömäsoitinsektiossa.

Konsertti-idea sai alkunsa viime kesänä, kun Ylöjärvellä asuva **Santtu-Matias Rouvali** kertoi Aamulehden jutussa olevansa halukas tukemaan paikallista musiikkikoulutusta jollakin käytännöllisellä tavalla. Musiikkiopistomme rehtori **Jouni Auramo** otti oitis yhteyttä Rouvaliin, ja pikavauhdilla syntyi koulutushanke, jonka ensimmäinen konsertti kuultiin maaliskuussa Tampere-talossa. Syksyllä jatketaan sinfoniaorkesterikonsertilla, johon Rouvali tuo mukaan Sibelius-Akatemian kapellimestari-luokan opiskelijoita.

”Santun kanssa lavalla” -orkesterikavalkadi oli yhteissoiton riemua ja juhlaa. Alkupuoli oli jousiorkestereiden kontolla, mutta jälkimmäisellä puoliskolla lavan täyttivät PMO:n puhallinorkesterit Pirkanmaan puhaltajat, Windukset 1–3, aikuissoittajien Riskiryhmä ja Puhallinpantterit sekä Puhallica Hämeenkyröstä ja Ikaalisten Nuoriso-orkesteri INO. Sopivissa kohdin välimusiikkeja soitti lyömäsoitinryhtye opettajansa **Timo Hakalan** johdolla. Johtotehtävissä vuorotteli kokonainen kapellimestaristo: **Heli Seppälä**, **Reeta Pasula**, **Anna-Leena Lumme**, **Päivi Pöyhönen**, **Antti Nissilä**, **Anu Pihl** ja **Lauri Lehtonen**.

Puhallinorkestereiden ohjelmistossa oli hyvin edustettuna paikalliset säveltäjät: **Jukka Viitasaari** (*Molli-pop*), **Antti Nissilä** (*Swarm*), **Merja Eskelinen** (*Maailmallelähtölaulu mu-*

siikkisadusta Kolme pientä puhallinporsasta) ja **Ilkka Hammo** (*Fanfaari tulevaisuudelle*). Muusta suomalaisesta mukaan olivat päässeet **Marja Ikosen** kestopuosikki *Entrata* ja **Janne Ikosen** takuuvarma *Trööttää*. Lisäksi kuultiin laajasti filmimusiikkia Star Wars-, Harry Potter-, Pocahontas- ja Mission Impossible -elokuvista. Konsertin lopuksi Rouvali poksautti ilon ylimmilleen amerikkalaispopilla *Ants Marching* Beethoven-höyrysteineen.

Lämminhenkisen ja loppuunmyydydyn konsertin mieleenpainuvinta antia oli soittajien innostuneen soitannon lisäksi Santtu-Matias Rouvalin välitön jutustelu yleisölle. Lahden konservatorion puhallinorkestereista ensimmäiset orkesteriopintansa saanut Rouvali muistutti yleisöä soittamisen ja yhteissoiton jopa ainutlaatuisesta merkityksestä kasvavalle lapselle ja nuorelle.

”**Musiikkiopistomme rehtori Jouni Auramo otti oitis yhteyttä Rouvaliin ja pikavauhdilla syntyi koulutushanke, jonka ensimmäinen konsertti kuultiin maaliskuussa Tampere-talossa.**

Santtu-Matias Rouvali
s. 5.11.1985, Lahti

Suomalainen kapellimestari ja lyömäsoittaja, joka kuuluu kansainvälisesti tunnetuimpiin suomalaisiin kapellimestareihin. Rouvali opiskeli orkesterinjohtoa Sibelius-Akatemiasa Leif Segerstamin johdolla ja nousi laajempaan tietoisuuteen johdettuaan Radion sinfoniaorkesteria pikahälytyksellä vuonna 2009.

Hän on toiminut mm. Tampere Filharmonian ylikapellimestarina (2013–2023), Göteborgin sinfoniaorkesterin ylikapellimestarina (2017–2025) sekä Lontoon Philharmonia Orchestran ylikapellimestarina vuodesta 2021. Rouvali tunnetaan energisestä ja fyysisestä johtamistyylistään sekä erityisesti Sibeliuksen ja pohjoismaisen orkesterimusiikin tulkitsijana.

TEKSTI ANU PIHL KUVAT ANNA-LEENA LUMME

Suomen oboe- ja fagottiseura esittäytyy

TEKSTI LAURA CLEWER KUVA SOFS

Tiesitkö, että Suomessa toimii Euroopan vanhin kansallinen oboe- ja fagottiseura? Jo 40 vuoden ikään päässyt Suomen oboe- ja fagottiseura eli SOFS toimii aktiivisesti puhallinkentällä. Seuran tarkoituksena on edistää oboen- ja fagotinsoittoa Suomessa sekä tehdä nämä soittimet ja niillä esitettävä musiikki tunnetuksi.

SOFSilla on tällä hetkellä noin 250 jäsentä. Jäseninä on ammattimuusikoita, musiikinopiskelijoita, harrastajasoittajia sekä muita oboen ja fagotin ystäviä, myös yhteisöjä. Viime vuosina seura on kannustanut erityisesti lapsia ja nuoria mukaan toimintaan ja nuorisojäsenyys onkin ilmainen alle 16-vuotiaille.

Vuosittain järjestettävissä SOFS-tapahtumissa pääpaino on yleensä yhteissoitossa. Viime vuosina tapahtumia on suunnattu entistä enemmän lapsille ja nuorille, jotka halutaan koota yhteen tapaamaan muita samanikäisiä soittimien harrastajia. Parhaimmillaan SOFS:n yhteissoitotapahtumissa on ollut jopa yli 100 osallistujaa. Tapahtumat järjestetään usein yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa ja yhteistyötä tehdään niin musiikkiopistojen, konservatorioiden, ammattikorkeakoulujen kuin Taideyliopiston Sibelius-Akatemian kanssa. Tapahtumien yhteydessä on myös järjestetty muun muassa mestarikursseja, rööriopetusta ja esiintymisvalmennusta. Vaikka pääpaino onkin ollut nuorten tapahtumissa, ovat kaikki jäsenet tervetulleita

tapahtumiin ikään tai tasoon katso-matta. Seura järjestää myös pedagogipäiviä ja tapaamisia sekä konserttikäyntejä.

Ensimmäiset oboisteille ja fagotisteille tarkoitetut kansalliset Turun tuplaröörikilpailut järjestettiin menestyksekkäästi vuonna 2021. Silloin yhteisesti todettiin, että tällaiselle kilpailutapahtumalle on suuri tarve, se motivoi oppilaita harrastuksessaan. Päätettiin, että jatkossa kilpailut järjestetään säännöllisesti neljän vuoden välein ja historian toiset Turun tuplaröörikilpailut toteutettiin syksyllä 2025. Samassa yhteydessä juhlistettiin 40-vuotiaasta seuraa.

TuplaVelhot-orkesteri esiintyi Saku Mattilan johdolla Turun tuplaröörikilpailujen finaalin tuloksia odotellessa syyskuussa 2025. Orkesterissa mukana edistyneitä oppilaita ja rautaisia ammattilaisia.

Röörinteko on olennainen osa oboistien ja fagotistien arkea ja seuran tapahtumissa on mukana myös röörin teon opetusta.

Kilpailut on tarkoitettu Suomessa vakituisesti asuville nuorille oboisteille ja fagotisteille. Molemmille soittimille on kaksi kilpailusarjaa, joihin on määritelty yläikäraja sekä lisäksi kaikille avoin ikärajaton katselmussarja. Tuplaröörikilpailujen tavoitteena on kannustaa ja inspiroida nuoria oboisteja ja fagotisteja soittoharrastuksessaan. Pitkäjänteinen työ ja valmistautuminen kilpailuun tuo oppilaille uutta intoa soitto-opintoihin. Vaikka kyseessä onkin kilpailut, niin tapahtumassa vaalitaan hyvää yhteishenkeä ja kannustavaa ilmapiiriä. Aikataulut suunnitellaan niin, että osallistujilla on mahdollisuus päästä kuuntelemaan toisiaan ja seuraamaan muitakin sarjoja (erityisesti nuorempien vanhempia).

Seura pyrkii myös uudistamaan suomalaista oboe- ja fagottireper-

tuaaria ja kilpailujen yhteydessä onkin tehty uusia teostilauksia. Ensimmäisiä kilpailuja varten tilattiin uudet teokset **Saku Mattilalta**, **Jorma Valjakalta**, **Timo Klemettiseltä** sekä **Otto Virtaselta**. Juhlavuoden kunniaksi tilattiin Suomen Säveltäjäin Sibelius-rahaston tukemana **Teemu Halmkronalta** kamarimusiikkiteos, josta tehtiin erilliset pianosäestykselliset versiot kilpailusarjaa varten.

Syksyn 2025 juhla- ja kilpailuviikonloppu oli hieno todiste kansallisen soitinseuran toiminnasta ja sen merkityksestä erityisesti harvinaisempien soittimien soittajille. Viikonloppu keräsi Turkuun suuren määrän eri ikäisiä oboisteja ja fagotisteja nuorimmista katselmussarjaan osallistuneista jo eläköityneisiin ammattilaisiin - ja kaikkea siltä väliltä niin ammattilaisia kuin har-

rastajiakin. Tapahtuma vaali hyvää yhteishenkeä ja soittamisen iloa ja oli täynnä iloisia kohtaamisia eri sukupolvien välillä. Yhteisesti koettiin, että seuran 40 vuotinen työ oboen- ja fagotinsoiton edistämiseksi on ollut merkittävä ja on tärkeää, että se jatkuu aktiivisena.

Suomen oboe- ja fagottiseura on vastikään liittynyt Suomen Puhallinorkesteriliiton jäseneksi ja haluaa kannustaa myös muita soitinseuroja mukaan. Olemme kaikki yhteisen asian äärellä suomalaisen puhallinmusiikin hyväksi ja toivottavasti voimme jatkossa tehdä yhä enemmän yhteistyötä kaikki kentällä toimivat yhdessä.

Hyviä röörejä ja antoisaa musiikkikesää kaikille!

Hyvinkäänkylän Puhallinorkesteri 110 vuotta

TEKSTI JUKKA PALONEN JA HANNA-MARI LEHTONEN KUVA TASAVALLAN PRESIDENTIN KANSLIA

Hyvinkäänkylän Puhallinorkesteri (ent. Hyvinkäänkylän Työväenyhdistyksen Soittokunta) on perustettu vuonna 1916. Orkesteri täytti keväällä 2026 110-vuotta ja on siis vaikuttanut 109-vuotiaan Hyvinkään kulttuurielämässä koko itsenäisen kunnan olemassaolon ajan.

Orkesteri on koko toimintansa ajan tehnyt arvokasta nuorisotyötä ja vaalinut suomalaisia puhallinmusiikkiperinteitä. Alkuvuosikymmenien todellisina haasteina olivat varainhankinta ja soittimien saaminen orkesterille. Samoin soittajien ja johtajan saaminen oli välillä hankalaa. Kuitenkin työväenyhdistyksessä pidettiin erittäin tärkeänä ylläpitää orkesteria, koska se juhlisti tilaisuuksia ja tapahtumia. Sotavuosien katkoa lukuunottamatta orkesteri on toiminut yhtäjaksoisesti, välillä vähän kituen, mutta koko ajan tulevaisuuteen luottaen.

Esimerkkinä Hyvinkäänkylän Puhallinorkesterin merkityksestä Hyvinkäälle voidaan pitää sitä, että Hyvinkääsalin valmistuttua vuonna 1987 oli ensimmäinen tilaisuus salissa Hyvinkäänkylän Työväenyhdistyksen Soittokunnan 70-vuotisjuhlakonsertti. Vuonna 2002 soittokunta irtautui Hyvinkäänkylän Työväenyhdistyksestä ja perustettiin Hyvinkäänkylän Puhallinorkesteri Ry.

Nuorekas, tulevaisuuteen katsova orkesteri on toiminut vuodesta 2003 Hyvinkään Opiston (kansalaisopisto) ja vuodesta 2004 myös Hyvinkään Musiikkiopiston opintoryhmänä. Se onkin ollut orkesterin toiminnan kannalta tärkein asia. Tällöin orkesterissa on sekä nuoria että kokeneita soittajia. Mestari-kisälli-periaate toimii erinomaisesti.

Toinen tärkeä asia on nuorisoa kiinnostava ohjelmisto sekä hyvät, motivoivat esiintymiset. Hyvinkäänkylän Puhallinorkesterin toiminta on perinteisesti ollut ja on hyvin mo-

nipuolista. Ohjelmistoon kuuluvat marssi-, viihde-, jazz-, joul-, kirkko- ja konserttimusiikki. Joul- ja kevät-konsertit, marssisoitot, torikonsertit sekä konserttimatkat ulkomaille ovat orkesterin toimintaa parhaimmillaan. Nuorison ja aikuisten musisointi yhdessä on palkitsevaa. Aikuisten kokemus yhdistettynä nuorten intoon ja taitoon luo orkesteriin innostavan tunnelman. Yhteistyö muiden musiikkiryhmien, erityisesti esim. nuorten musiikkiluokkalaisten kanssa on hyvin aktiivista.

Viime vuonna 2025 kevätkonsertin solistina oli Pauli Hanhiniemi. Pääosa ohjelmistosta oli Paulin bändien lauluja. Tänä vuonna juhlakonserttimme solisteina oli neljä musiikin ammattilaista, joista kolme musiikin opettajia. Heidän kanssa saim-

me monipuolisen pop-musiikkiohjelman – Ultra brata, ABBAa, Euroviisuja, syksyn säveliä. Sata salamaa, Hard rock halleluja ja Daada daada taipui hyvin sähköisellä kompilla vahvistetulle puhallinorkesterille. Koko orkesteri oli mikitetty. 42-henkinen orkesteri ja 4 laulusolistia saivat korviahuumaavan tunnelman aikaiseksi Hyvinkääsalissa.

Vauhdikas juhlavuosi

110-vuotisjuhlavuoden ohjelma on innostava. Orkesterilla on keskimäärin 30 esiintymistä vuodessa. Huh-tikuussa juhlakauden avasi orkesterin 110-vuotisjuhlakonsertti ”Elämän sain soimaan” 15.4. ja juhlinta jatkui vappuhulinoissa: Perinteinen työväenlaulukonsertti vapunaattona Hyvinkäällä, Suomen Työväen mu-

siikkiliiton tervehdysoitto tasavallan presidenttiparille presidentinlinnan etupihalla vappupäivänä ja Vasemmiston vappumarssikulkuesoitto vappupäivänä Helsingissä. Toukokuuta jatkettiin Hyvinkääläisten kuorojen ja orkestereiden yhteiskonsertilla Hyvinkääsalissa 13.5., Norjan kansallispäivän marssikulkuesoitolla 17.5. Helsingin Seurasaaressa. Tätä kirjoittaessa luvassa on vielä ainakin marssisoitto ja esiintyminen Kylmäkosken VPK:n 100-vuotisjuhlassa, esiintyminen Hyvinkään musiikkiopiston kevätjuhlassa, marssisoittoa ja esiintyminen Aitoon VPK:n vuosijuhlissa, Hyvinkään lasten Euroliiga-jalkapalloturnauksen päätös-marssikulkue, Hyvinkään joulunavauskulkue, Joulukonsertti musiikkiluokkien kanssa ja Hyvinkään seurakunnan kauneimmissa joululauluissa esiintyminen.

Vetovoimainen ja omistautunut johtaja

Hyvinkäänkylän Puhallinorkesteria on johtanut vuodesta 2003 alkaen Jukka Palonen. Näin aktiivinen esiintymiskulttuuri on mahdollista vain aktiivisen, innostuneen ja omistau-

tuneen johtajan johdolla. Jukka käyttää paljon intoa ja energiaa orkesterin tapahtumiin, johtamiseen ja on antanut myös luovan panoksensa soittajana orkesterin käyttöön.

Jukka on työskennellyt Hausjärven peruskoulun ja lukion musiikin lehtorina vuodesta 1992. Ammattinsa ansiosta hänellä on hyvä ote nuoriin ja hän osaa pitää perinteisen ohjelmiston rinnalla nuorille sopivaa soitettavaa. Musiikki ei ole Jukalle vain työ, vaan hän käyttää myös vapaa-aikaansa seuraten suomalaista musiikkikulttuuria käymällä konserteissa ja tapahtumissa ympäri Suomen.

Esiintymisiä on noin 30 vuodessa. Tässä on muutamia esimerkkejä:

- ▶ Vapputervehdys Suomen tasavallan presidenttiparille v. 2006, 2016 ja 2026
- ▶ Helsingin Vasemmiston vappumarssikulkue 1960-luvulta lähtien
- ▶ Norjan Kansallispäivän marssi 17.5. Seurasaaressa
- ▶ Terveisiä joulupukin pajasta -joulukonsertit yhdessä musiikkiluokkalaisten kanssa
- ▶ Kevät-konsertit, mm. Pauli Hanhiniemen kanssa v. 2025
- ▶ Aitoon VPK:n juhlarassit
- ▶ Työväenlaulukonsertit vappuaattona
- ▶ Levytaltiointeja:
- ▶ Hyvinkäänkylän Työväenyhdistyksen Soittokunta MARSSIFANTASIA (1982)
- ▶ Hyvinkäänkylän Työväenyhdistyksen Soittokunta 2. äänilevy (1993)
- ▶ Hyvinkäänkylän Puhallinorkesterin JOULU (2010)
- ▶ Hyvinkäänkylän Puhallinorkesteri SATA (2016)
- ▶ Monia konserttitaltiointeja
- ▶ Konserttimatkoja:
- ▶ Matkat pohjoismaissa Työväen musiikkiliittojen juhliin
- ▶ Unkari, Kesckemét 1989, 2007, 2015 ja 2023
- ▶ Viro, Väike-Maria ja Tallinna 2008
- ▶ Ruotsi, Landskrona 2012

Oivalluksia orkesterikouluista - osa 3

Orkesteripedagogiikka on musiikin superfood

TEKSTI JA KUVAT HANNA-MARI LEHTONEN

Kouluorkesteripedagogiikan tärkein päämäärä on luoda luottamuksen ilmapiiri, jossa onnistuminen ja innostuminen sytyttävät ensimmäisen kipinän elämänmittaiseen rakkauteen musiikkia kohtaan. Ihminen oppii parhaiten silloin, kun hän kokee iloa, uteliaisuutta ja turvallisuutta. Orkesterissa opitut taidot eivät liity vain soittamiseen, vaan ovat välineitä hyvään ihmisyyteen. Näiden tavoitteiden valinta musiikillisten päämäärien ohi voi olla radikaali, mutta kenties harkitsemisen arvoinen pedagoginen päämäärä kouluorkesteriopetukseen.

Psykologinen turvallisuus ja luottamuksen ilmapiiri ovat luovuuden edellytys. Kun suorittamisen tarpeen ja virheiden pelkäämisen karsii orkesteritoiminnasta heti ensimmäisten sävelten kajahtaessa, ollaan menossa oikeaan suuntaan. Virheiden pelko laukaisee taistelee tai pakenereaktion, joten hyvän ilmapiirin avulla varmistetaan oppilaiden ymmärtävän, että virheet ovat luonnollinen ja tärkeä osa oppimista.

Tutkimusten mukaan ihmisillä on kaksi erilaista tapaa suhtautua omaan oppimiseensa. Muuttumaton asenne (fixed mindset) pohjautuu mielikuvaan, jossa ihminen uskoo osaamisen olevan muuttumaton, eikä siihen voi vaikuttaa. Tämän uskomuksen mukaan yksilö joko on tai ei ole lahjakas.

Kasvun asenne (growth mindset) on luottamusta siihen, että omia kykyjään voi kehittää harjoittelun avulla. Kasvun asenne pohjaa ajatukseen, että sitkeällä työllä on mahdollista saavuttaa mitä vaan. Kasvun asennetta voi onneksi opetella. Sen myötä ihminen hyväksyy olevansa keskeneräisyytensä - ja kun lupa olla keskeneräinen on myönnetty, aito kehitys alkaa.

Rento ilmapiiri, jossa on aidosti hauskaa auttaa oppilaita olemaan täysin omana itsenään. Aitous, turva ja ilo ovat hyvä pohja kehityksen

fasilitoinnille, mutta musiikin oppimisen kontekstissa on tärkeä huomata, että se myös mahdollistaa luovuuden heräämisen.

Yhdessä oivaltamisen voima

Ryhmädynamiikka vaikuttaa ryhmäopetuksessa luonnollisesti paljon. Orkesterin ryhmäytymiseen kannattaa uhrata aikaa, sillä hyvä kommunikointi ja avoin vuorovaikutus luovat yhtenäisyyden tunteen, jossa vertaistuki ja matkiminen vievät oppimista eteenpäin vauhdilla. Ryhmän ”imu” kantaa sellaistenkin haasteiden läpi, joiden kohdalla kotona olisi helposti luovuttanut.

Ryhmäytynyt ryhmä hyväksyy erilaisuutta, tahdistuu oivaltamaan uusia asioita yhdessä ja se auttaa oppilaita rakentamaan omaa sosiaalista identiteettiään. Orkesterin sisälle syntyy positiivinen keskinäinen riippuvuus. Siinä oppilas alkaa huomaamaan, että oma onnistuminen on sidoksissa ryhmän onnistumiseen. Orkesterin täydellinen onnistuminen vaati jokaisen orkesterilaisen onnistumista.

Tässä piilee tietenkin se vaara, että riippuvuus muuttuu negatiiviseksi ja luo onnistumisen painetta. Tarkoitus on toki osoittaa oppilaan merkitystä orkesterille, jolloin syntyy luonnollinen tarve kantaa omalta osaltaan vastuu orkesterin oppimisesta ja onnistumisen kokemuk-

sen mahdollistamisesta kaikille ilman pelkoa ja pakkoa.

Parhaimmillaan positiivinen keskinäinen riippuvuus opettaa demokratian ytimessä olevaa sosiaalista joustoa, vahvistaa empatiakykyä ja lisää kollektiivista pystyvyyden tunnetta eli halua toimia parhaansa mukaan yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi. Orkesterissa ei kukaan pärjää yksin, eihän yksi ihminen ole edes orkesteri.

Kaikki mukana

Puhallinorkesterin yksi parhaimpia puolia on se, ettei siitä koskaan tarvitse jättää ketään ulkopuolelle. Orkesterissa kukaan ei ole varape-laajana vaihtopenkillä, vaan jokainen soittaja on orkesterin täysivaltainen ja korvaamaton jäsen. Mitä isompi orkesteri, sitä upeampi lopputulos.

Kouluorkesterikontekstissa ei välttämättä kuitenkaan kannata tavoitella sadan hengen orkestereita työrauhan takaamiseksi. Tai kaikkihan riippuu tavoitteista. Jos tavoitteena on jalkapallokentän kokoinen kuviomarssishow, voi soittajia tarvita jopa 350.

Musiikki kuitenkin kuuluu kaikille ja on yksi kulttuurisista ihmisoikeuksista. Kouluorkesterit mahdollistavat tämän ihmisoikeuden toteutumista, sillä se lisää musiikin saavutet-

tavuutta. Inklusion kautta voidaan mahdollistaa musiikkiharrastus kaikille taustoista tai taitotasosta huolimatta ja sitä kautta voidaan varmistaa, että jokainen oppilas saavuttaa vahvan osallisuuden kokemuksen. Osallisuus on sitä, että oppilas todella kokee olevansa merkityksellinen osa ryhmää.

Erityisesti edistyneiden kouluorkesterien kohdalla tulee muistaa, ettei kenenkään itsetuntoa saa uhraa taiteen lopputuloksen alttarille, vaan jokaiselle on taattava yksilöllinen kasvurauha ja opetettava oman ihmisarvon erottaminen suorituksesta. ”Minä olen arvokas suorituksestani huolimatta! Minä riitän!”

Elämän eväät

Millaiseksi ihmiseksi oppilas kasvaa orkesterin myötä? Voiko orkesteriopetuksella vaikuttaa siihen, millaisina oppilaat näkevät omat mahdollisuutensa maailmassa?

Onnistunut kasvun asenteen vahvistaminen kasvattaa oppilaan uskoa siihen, että hän oppii uusia asioita

ja rakentaa kykyä uskoa omaan kehitykseen. Minäpystyvyys luo uskoa omaan elämään vaikuttamisen mahdollisuuksiin, kasvattaa sisäistä motivaatiota sekä lisää halua kantaa vastuuta omasta niin toimijuudesta orkesterin jäsenenä kuin omassa elämässä. Orkesteriopetus on siis arvokas väline luonteen, identiteetin ja itsetunnon rakentumiselle.

Kun orkesteri tukee ja tarjoaa onnistumisen kokemuksia, se osoittaa, että vaikeuksista on mahdollista selvitä oman yrittämisen ja vaivannäön ansiosta: harjoittelin ja selvisin, sain tämän itse aikaan, joten voin toimia samoin muillakin elämänalueilla. Jaettu onnistuminen luo voimakaan yhteenkuuluvuuden tunteen, joka on yksi ihmisen perustarpeista.

Minäpystyvyyden kokemuksen vahvistuminen synnyttää onnistumisen kautta tervettä ylpeyttä ja kollektiivinen pystyvyys ylpeyttä omasta orkesterista. Se on oppilaan elämälle elämänmittainen lahja, että oppilas ymmärtää ettei hän vain katso elämänsä vierestä, vaan hän osallistuu ja vaikuttaa sen suuntaan.

Hektisen maailman vastalääke

Somekulttuurin keskellä lapset kasvavat alttiina nopeiden reaktioiden ja dopamiinipiikkien vaikutuksille. Aito kohtaaminen vaihtuu usein snappikeskusteluun tai videopuheeluun. Millaisia vastalääkkeitä kouluorkesteri tarjoaa?

Orkesteri pakottaa pitkäjänteisyyden äärelle, opettaa tulkitsemaan sanatonta viestintää, auttaa sietämään keskeneräisyyttä, opettaa kuuntelemaan, tasa-arvoa ja tiimityötä. Se siirtää ajattelua minä-keskeisessä maailmassa ajatukseen ”meistä”. Yhteisöllinen vastuu orkesterista, kuten vastuu työrauhasta, kotiharjoittelusta ja tunnilla käyttäytymisestä eli ymmärrys omasta osallisuudesta opettaa kansalaistaitoja.

Orkesteri lisää aivohyvinvointia, auttaa motorisessa toiminnassa, kehittää visuaalista ja auditiivista hahmotuskykyä, parantaa työmuistia ja kehittää toiminnanohjauksen taitoja ja emotionaalista joustavuutta eli lisää resilienssiä.

”Orkesterikoulu ei opeta vain musiikkia ihmiselle, vaan ihmisyyttä musiikin kautta.

The Voice of Brass: An Interview with Trumpet Artist Arda Cabaoglu Virtanen

INTERVIEW: MARJUKKA HIETANIEMI PHOTO SINI VIRTANEN CABAUGLU

Last autumn, Töölö Brass welcomed principal cornetist Arda Cabaoglu Virtanen into the band. Based between Finland and New York City, Arda is a trumpeter, educator, scholar, and conceptual performance artist whose work moves between tradition and experimentation. Arda holds a Doctorate in Music and has studied at the prestigious Eastman School of Music and the Malmö Academy of Music, where he was a student of Håkan Hardenberger.

Arda performed first time as a soloist with Töölö Brass in the concert Vaskien voimalla on April 24, 2026, at the closing concert of the Helsinki Adult Education Centre's orchestra festival. The solo piece was Philip Sparke's Song and Dance, which is a virtuoso solo piece originally written for the British GUS brass band.

We spoke with Arda about his musical path, his work, and his experience of playing with Töölö Brass.

Let's start at the beginning. What first drew you to the trumpet, and at what age?

In the 1990s, my mother took me to a concert where the soloist was Erden Bilgen, performing a new trumpet concerto. That experience stayed with me very deeply. Years later, he became my teacher, which makes that memory even more meaningful. I was not born into a family of musicians, but I did grow up in a home where the arts were taken very seriously. So for me, the trumpet came through a strong artistic atmosphere, and from the beginning I was especially drawn to contemporary music.

While trumpet is your main instrument today, you began with another instrument decades ago, correct?

Yes. My path actually began in a middle school brass band in the 1990s, first on E-flat alto horn, then cornet, and later trumpet. So in a way, joining Töölö Brass for these concerts has felt like a return to my roots. That has been meaningful for me.

What I enjoy in brass band playing is the shared musical culture. People come together not for status or ego, but for the simple and serious act of making music together. I find that very beautiful, very human, and worth keeping alive.

You've played in orchestras, jazz ensembles, and solo projects. What have you enjoyed most? You specialize in contemporary composers' music, but you also perform classical works by the old masters. Do you have a preference, a favourite composer or style?

I have always wanted to keep a wide musical life. I learn from the whole history of music, from medieval music to the present day, across genres, and also from experimental practices. For me, these are not separate worlds. They all deepen the way I listen, shape sound, and understand expression.

Contemporary and experimental music have remained especially close to me from the beginning, because they keep the art form alive and moving. At the same time, I value tradition deeply. I do not see

tradition as something fixed, but as something we carry forward with care. In recent years, some of my most meaningful work has been in long durational performance art and in collaborations with living composers, but I also remain very connected to more traditional performance settings. What matters most to me is honesty, sensitivity, originality, presence, and the feeling that the music is truly alive.

Töölö Brass was looking for a new principal cornet, and it was a happy coincidence that you were also seeking a band. What are your first impressions of playing with a brass band after such a long time?

I should first say that I joined Töölö Brass for these concerts by kind invitation, and it has been a real pleasure. For me, this has not been about finding a position, but about taking part in a meaningful musical community in my new home.

Coming back to brass band playing after many years has felt both nostalgic and fresh. I come from different brass traditions, so this has also been a chance to listen, learn, and adapt. What has touched me most is the spirit of the group: people coming together to make beautiful music with sincerity, without ego, and with real care for one another. I feel honoured to be part of that.

You are a respected teacher and enthusiastic about sharing your knowledge. Your students range from beginners to advanced players. How would you describe your teaching techniques and what do you find most rewarding in teaching?

Teaching, for me, begins with listening. Every student has a different path, a different need, and a different way of understanding. I try to find the right approach for each person, drawing from the long history of our art while also staying open and creative in the present.

What I find most rewarding is helping someone become more fully themselves in music. Technique matters, of course, but beyond technique, I want students to grow in sensitivity, confidence, and a deeper sense of themselves in music. Teaching is never one-way. I also learn a great deal from my students, and that exchange is one of the most meaningful parts of musical life.

Would you like to tell readers something more about you and your career?

My path has moved between tradition and experimentation, performance, teaching, and broader artistic work. Some of my recent work also extends into long durational performance art and immaterial art. In all of this, I try to serve the music itself and keep it alive as something living, human, and shared.

Finally, what kinds of activities do you plan to pursue in Finland?

I hope to build a life in Finland through artistic creativity, performance, education, and new artistic explorations. I would be very happy to contribute here to cultural and educational life, while also

staying connected to the wider world through art.

One important part of this new chapter is my Kone Foundation-funded art project, the first work in my long durational musical performance art series I'MMATERIAL. In it, I am developing a musical lie detector. The work asks whether honesty in music can be confronted through the interaction of duration, sound, physical response, and the conditions of performance itself. It is being developed in collaboration with a team at Aalto University, where science supports the artistic process.

I feel truly grateful to be building a life in Finland and to be part of its musical culture. Whether through performance, education, or new artistic projects, I hope to contribute with openness, care, and real love for the art. At the same time, I care deeply about traditional music-making and the social life around it, and Töölö Brass has been a wonderful way for me to stay connected to that.

Viime syksynä Töölö Brass sai riveihinsä uuden soolokornetistin, Arda Cabaoglu Virtasen. Suomen ja New Yorkin välillä työskentelevä Arda on trumpetisti, pedagogi, tutkija ja käsitetaiteilija, jonka työ liikkuu tradition ja kokeellisuuden rajapinnassa. Hänellä on musiikin tohtorin tutkinto, ja hän on opiskellut arvostetuissa Eastman School of Musicissa sekä Malmön musiikkakatemiassa, jossa hänen opettajanaan toimi Håkan Hardenberger.

Arda esiintyi ensimmäistä kertaa solistina Töölö Brassin kanssa Vaskien voimalla konsertissa 24. huhtikuuta 2026 Helsingin työväenopiston orkesterifestivaalin päätöskonsertissa. Solistiteoksena kuultiin Philip Sparken Song and Dance, virtuoosinen sooloteos, joka on

alun perin sävelletty brittiläiselle GUS-brass bandille.

Keskustelimme Ardan kanssa hänen musiikillisesta polustaan, työstään sekä kokemuksistaan Töölö Brassin kanssa soittamisesta.

Aloitetaan alusta. Mikä sai sinut tarttumaan trumpettiin, ja minkä ikäisenä?

1990-luvulla äitini vei minut konserttiin, jossa solistina oli Erden Bilgen esittämässä uutta trumpettikonserttoa. Se kokemus vaikutti minuun hyvin syvästi. Vuosia myöhemmin hänestä tuli opettajani, mikä tekee muistosta vielä merkityksellisemmän. En kasvanut muusikkoperheessä, mutta kotonamme taiteisiin suhtauduttiin vakavasti. Trumpetti tuli elämäni vahvan taiteellisen ilma-
piirin kautta, ja jo alusta asti minua kiinnosti erityisesti nykymusiikki.

Vaikka trumpetti on nykyään pääinstrumenttisi, aloitit aikanaan toisella soittimella, vai kuinka?

Kyllä. Polkuni alkoi 1990-luvulla yläkoulun puhallinorkesterissa: ensin Es-alttorvella, sitten kornetilla ja myöhemmin trumpетilla. Tiettyllä tavalla Töölö Brassiin liittymisen näitä konsertteja varten on tuntunut paluulta juurilleni. Se on ollut minulle merkityksellistä.

Se, mistä pidän brass bandissä soittamisessa, on yhteinen musiikillinen kulttuuri. Ihmiset kokoontuvat yhteen, eivät statuksen tai egon vuoksi, vaan tehdäkseen musiikkia yhdessä – yksinkertaisesti ja vakavasti. Se on minusta hyvin kaunista, inhimillistä ja säilyttämisen arvoista.

Olet soittanut orkestereissa, jazzkoko-
koonpanoissa ja sooloprojekteissa. Mistä olet nauttinut eniten? Erikoistut nykysäveltäjien musiikkiin, mutta esität myös klassista ohjel-
mistoa. Onko sinulla suosikkia?

Olen aina halunnut pitää musiikillisen elämäni laajana. Opin koko musiikin historiasta keskiajalta nykypäivään, eri tyytilajeista ja myös kokeellisista käytännöistä. Ne eivät ole minulle erillisiä maailmoja, vaan kaikki syventävät kuuntelemistani, äänen muovaamista ja ilmaisun ymmärtämistä.

Nykymusiikki ja kokeellisuus ovat olleet minulle erityisen läheisiä alusta asti, koska ne pitävät taidemuodon elävänä ja liikkeessä. Samalla arvostan perinnettä syvästi. En näe sitä muuttumattomana, vaan se on jotain, jota kannamme eteenpäin huolellisesti. Viime vuosina merkityksellisimpiä töitani ovat olleet pitkäkestoinen esitystaide sekä yhteistyö elävien säveltäjien kanssa, mutta olen edelleen vahvasti yhteydessä myös perinteisempiin esitystilanteisiin. Tärkeintä minulle on rehellisyys, herkkyyys, omaperäisyys, läsnäolo ja tunne siitä, että musiikki on todella elävää.

Töölö Brass etsi uutta soolokornetta, ja sattumalta sinäkin etsit yhtyettä. Millaisia ensivaikutelmia sinulla on brass bandissä soittamisesta pitkän tauon jälkeen?

Haluan ensin sanoa, että liityin Töölö Brassiin näitä konsertteja varten ystävällisestä kutsusta, ja se on ollut suuri ilo. Kyse ei ole ollut paikan löytämisestä, vaan merkityksellisen musiikkiyhteisön osaksi tulemisesta uudessa kotimaassani.

Paluu brass bandiin monen vuoden jälkeen on tuntunut yhtä aikaa nostalgiselta ja tuoreelta. Tulen erilaisista vaskisoiton perinteistä, joten tämä on ollut myös tilaisuus kuunnella, oppia ja sopeutua. Eniten minua on koskettanut ryhmän henki: ihmiset tekevät yhdessä kaunista musiikkia vilpittömästi, ilman egoa

ja toisiaan kunnioittaen. On kunnia olla osa sitä.

Olet arvostettu opettaja ja pidät tiedon jakamisesta. Oppilaasi vaihtelevat aloittelijoista pitkälle edenneisiin. Miten kuvailisit opetustapaasi, ja mikä siinä on palkitsevinta?

Opettaminen alkaa minulle kuuntelemisesta. Jokaisella oppilaalla on oma polkunsä, tarpeensa ja tapansa ymmärtää. Pyrin löytämään jokaiselle sopivan lähestymistavan, ammentaen musiikin pitkistä historioista mutta pysyen samalla avoimena ja luovana nykyhetkessä.

Palkitsevinta on auttaa ihmistä tulemaan enemmän omaksi itsekseen musiikissa. Tekniikka on tärkeää, mutta sen lisäksi haluan oppilaiden kasvavan herkkyydessä, itseluottamuksessa ja syvemmässä suhteessa musiikkiin. Opettaminen ei ole yksisuuntaista – opin myös paljon oppilailtani, ja tämä vuorovaikutus on yksi musiikillisen elämän merkityksellisimmistä asioista.

Haluaisitko kertoa vielä lisää itsestäsi ja urastasi?

Polkuni on kulkenut tradition ja kokeellisuuden, esiintymisen, opettamisen ja laajemman taiteellisen työn välillä. Viimeaikainen työni ulottuu myös pitkäkestoiseen esitystaiteeseen ja aineettomaan taiteeseen. Kaikessa pyrin palvelemaan itse musiikkia ja pitämään sen elävänä, ihmillisenä ja jaettuna.

Lopuksi: millaisia suunnitelmia sinulla on Suomessa?

Toivon voivani rakentaa elämää Suomessa taiteellisen luovuuden, esiintymisen, opetuksen ja uusien taiteellisten tutkimusten kautta. Olin iloinen voidessani osallistua kulttuuri- ja koulutuskenttään täällä, sa-

malla kun pysyn taiteen kautta yhteydessä laajempaan maailmaan.

Yksi tärkeä osa tätä uutta vaihetta on Koneen Säätiön rahoittama taideprojektini, ensimmäinen teos pitkäkestoisen musiikillisen esitystaiteen sarjassani I'MMATERIAL. Siinä kehitän musiikillista valheenpaljastinta. Teos kysyy, voidaanko musiikin rehellisyyttä tarkastella keston, äänen, fyysisen reaktion ja esitystilanteen ehtojen vuorovaikutuksessa. Projektia kehitetään yhteistyössä tiimin kanssa Aalto-yliopistossa, jossa tiede tukee taiteellista prosessia.

Olen erittäin kiitollinen siitä, että saan rakentaa elämää Suomessa ja olla osa sen musiikkikulttuuria. Esiintymisen, opetuksen ja uusien projektien kautta haluan antaa panokseni avoimuudella, huolenpidolla ja aidolla rakkaudella taiteeseen. Samalla arvostan syvästi perinteistä musiikin tekemistä ja siihen liittyvää yhteisöllisyyttä – ja Töölö Brass on ollut minulle hieno tapa pysyä siinä mukana.

KASVOHERMOT OVAT HERKKÄ OSA ANSATSIA

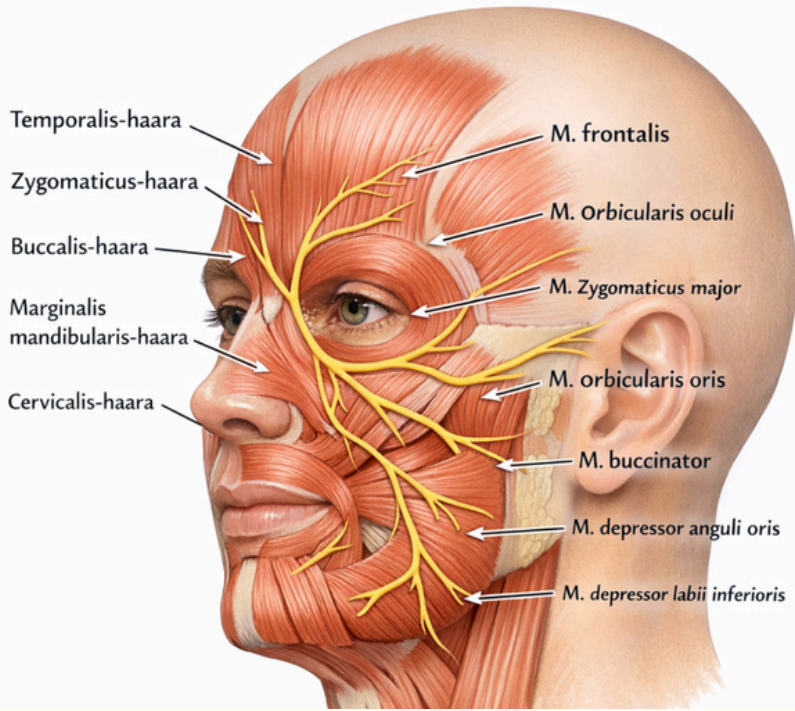
Kasvohermo on seitsemäs aivohermo (nervus facialis), joka vastaa monista kasvojen liikkeistä ja tuntemuksista. Se kulkee aivoista kasvojen alueelle ja jakautuu useisiin haaroihin. Huulten liike perustuu ennen kaikkea kasvojen ilmelihaksiin, jotka kaikki saavat hermotuksensa kasvohermon motorisesta osasta. Tärkeimmät huulten liikuttajia on kuusi kappaletta. Näiden kaikkien toiminta riippuu kasvohermon eheydestä.

Orbicularis oris on suun kehälihas, joka sulkee huulet, puristaa huulet yhteen (esim. vihellys, suudelma-liike) ja muotoilee suun aukkoa puheessa. Buccinator pingottaa poskea ja auttaa muodostamaan paineen suussa (puhaltaminen, puhe). Näistä kahdesta on erityisesti hyötyä soitettaessa, mutta myös neljän muun hallinta on tarpeen.

Zygomaticus major ja minor nostavat ylähuulta ja vetävät suupieliä ylös (hymy) kun taas Depressor anguli oris vetää suupieliä alas (synkistys), joilla luodaan huuliasetuksen sivutuki. Muuta sitten on harmiton parivaljakko eli Levator labii superioris, joka nostaa ylähuulta ja Depressor labii inferioris, joka laskee alahuulta.

Kasvohermon toimintaan vaikuttaa mm. väsymys ja ikä. Lisäksi Kasvohermo voi vaurioitua vaikkapa korvatulehduksen komplikaationa, Lyme-borreliaosin seurauksena tai aivokalvontulehduksen yhteydessä. Huulten toiminta testataan osana kasvohermon kliinistä tutkimusta. Testit arvioivat sekä voimaa, symmetriaa että liikkeiden tarkkuutta. Seuraavalla sivulla on selkeä, lääkärikäytännön mukainen kokonaisuus.

Kasvohermo (n. facialis, aivohermo VIII)

Testi	Mitä arvioidaan	Keskeiset lihakset	Hermotus (kasvohermon haara)	Poikkeava löydös
Huulten sulkeminen tiukasti	Huulten sulkuvoima	Orbicularis oris	Buccalis + mandibularis (n. facialis, CN VII)	Tutkija saa helposti avattua huulet → heikkous
Suukon tekeminen / huulten eteen tuonti	Huulten protrusio ja symmetria	Orbicularis oris	Buccalis	Asymmetria, huuli ei pyöristy kunnolla
Poskien täyttö ilmalla / puhaltaminen	Huulten tiiviys, paineen hallinta	Orbicularis oris, Buccinator	Buccalis	Ilma karkaa suupielestä
Hymy / suupielien nosto	Suupielien lateraalinen ja ylöspäin veto	Zygomaticus major/minor	Zygomaticus	Suupieli ei nouse → kasvohermoheikkous
Suun hitaat avaus-sulku-liikkeet	Suupielten symmetria, koordinaatio	Useat ilmelihakset	Kaikki facialis-haarat	Suupieli vetäytyy epäsymmetrisesti

Huulten testaus käyttäen lääkäreiden laatimia testejä

Mitä sitten voi tehdä hoitaakseen herkkää työkaluaan?

Ensinnäkin vältä stressin ja univajeen kasaantumista. Hoida korva-, poskiontelo ja ylähengitystietulehdukset ajoissa. Älä kylmetä korviasi tai puhdista niitä kovakouraisesti. Myös hyvä suuhygienia ja hammashoidon infektiopisteiden poistaminen ovat tärkeitä, sillä purenta-alueen tulehdukset voivat levitä hermokulkuihin. Kasvohermohalvauksen riskit kasvavat, jos pienet hermoerisuonet ovat heikentyneet.

Näihin vaikuttavat diabeteksen hyvä hoitotasapaino (verensokeri ja HbA1c kuntoon), verenpaineen hallinta, kolesterolin optimointi ja terveellinen ruokavalio ja liikunta. Siis hyvin tuttu lista terveiden elämäntapojen hyödyistä. Muista myös riittävä uni, säännöllinen liikunta, rentoutusmenetelmät (mindfulness, hengitysharjoitukset) ja monipuolinen ruokavalio, sillä immuuniteetin heikkeneminen lisää kasvohermohäiriöiden riskiä.

Kun liikut ja urheilet, suojaat korvan ympäristön iskuilta, jossa tärkeitä ovat suojakypärän käyttö pyöräilyssä ja talvilajeissa, suojaimet kontaktiurheilussa sekä vältä kasvojen alueen suoraa iskuja riskialttiissa ympäristöissä.

Kesällä torju punkkinpuremat, sillä borrelia-infektio on yksi yleisimmistä kaksipuolisen kasvohermohalvauksen syistä. Eli käytä hyönteiskarkotteita metsässä, pitkälahkeiset vaatteet, tee punkkitarkastus ulkoilun jälkeen ja poista punkki nopeasti sekä hakeudu hoitoon, jos ilmenee erythema migrans -ihottuma. Ehkäise virusinfektioita (erityisesti herpesviruksia), kuten esimerkiksi hanki vyöruusu-rokote (herpes zoster -rokote), jota suositellaan erityisesti yli 50-vuotiaille.

Vesirokkorokote useimmilla meillä onkin. Tämä kaikki siksi, että ansatsi on korvaamattoman arvokas työkalusi. Siitä riippuu paljon: äänen laatu, joustavuus ja rekisteri, mutta näillä keinoin myös elämän laatu voi pysyä korkeana.

SPOL:n kunniajäsen Pekka Ulmanen 80 vuotta

- Puhallinmusiikkimies henkeen ja vereen

Kun nuori kapellimestari **Pekka Ulmanen** uransa alkumetreillä tarttui tahtipuikkoon, oli hänellä omien sanojensa mukaan enemmän intoa kuin taitoa. Trumpetinsoiton hän oli aloittanut musiikkiopistossa vasta 15-vuotiaana ja yhteissoitosta oli jonkin verran kokemusta Kuopion Helluntaiseurakunnan orkesterissa. Mutta kun tahtipuikko annettiin käteen, oli nuori mies uuden haasteen edessä. Pari vuotta musiikkiin erikoistuneeksi luokanopettajaksi valmistumisensa jälkeen Ulmanen aloitti Kuopiossa Haapaniemen koulun musiikkiluokan opettajana.

Vuosien saatossa Ulmanen kouluttautui kapellimestarikursseilla muun muassa **Petri Sakarin** ja **Jorma Panulan** opissa. Erityiskiitokset hän antaa kapellimestari Samu-

li Konttorille ja **Arvo Kuikalle**, edesmenneelle armeijan ylikapellimestarille, joka ohjasi vaativan lempeällä tyyllillä nuorta miestä löytämään oman tavan johtaa.

Orkesteritoiminnan vastuuhenkilö

Pian Haapaniemen koulun puhallinorkesteritoiminta oli hänen vastuullaan ja hän johtikin orkestereita peräti kolmekymmentä vuotta. Vastuuhenkilön toimenkuva oli laaja: tarvittiin soittimia, nuotteja ja telineitä, mutta rahaa oli kovin niukasti. Niinpä orkesterinjohtajan tehtäviin kuului ohjelmiston suunnittelun lisäksi myös varainhankinta ja soitinhuolto.

Pekka Ulmanen kehitti systemaattisesti musiikkikasvatusta sekä lasten- ja nuorten orkesteritoimintaa. Hänellä oli vahva näkemys siitä, että oppilaiden tuli jo soittamisen alkuvaiheessa päästä kokemaan yhteissoittoa. Niinpä jo kolmannella luokalla muodostettiin orkesteri, jonka ohjelmisto rakennettiin niin, että se kehitti musiikin ymmärrystä, tarjosi onnistumisen elämyksiä, mutta myös sopivasti, vähitellen kasvavia haasteita.

Jotta orkesteri on orkesteri, siinä tulee olla tietynlainen soitinjakauma ja Ulmanen orkestereissa näin olikin. Musiikkiluokalle tullessaan harva oli vielä valinnut instrumenttia ja suurin osa puhallinsoittimista oli heille aika tuntemattomia. Niinpä Ulmanen soittimia jakaessaan kiinnitti huomiota sekä oppilaan ominaisuuksiin, harrastuksiin että sopivaan soitinjakaumaan.

Luokkaorkesteri vahvasti oppilaiden yhteisöllisyyttä ja kasvatti sekä toisten huomioimiseen että vastuuntuntoon. Esiintymiset kasvattivat rohkeutta ja kokemukset opettivat, että epäonnistumisen jälkeenkin kannattaa jatkaa ja luottaa itseensä. Ul-

manen esiintyi musiikkiluokkiensa kanssa paljon ja teki myös pitkiä leirikoulu- ja esiintymismatkoja. Valtaosa oppilaista jatkoi soittamista myös nuorisopuhallinorkestereissa vielä melko pitkään.

Merkitykselliset tavoitteet

Esiintymismatkat sekä palkitsivat että haastoivat nuoria orkesterilaisia ja kapellimestaria. Haapaniemen nuorisopuhallinorkesterit osallistui- vat aktiivisesti nuorison taidetapah- tumiin, katselmuksiin ja kilpailuihin niin kotimaassa kuin ulkomaillakin. Ne tarjosivat hyvän motiivin harjoit- telulle ja saatu palaute oli kehitty- misen kannalta tärkeää. Pekka Ul- masen johdolla orkesterit myös me- nestyivät ja voittivat useita Suomen mestaruuksia, sijoittuivat hyvin ul- komailla ja tulipa vuonna 1991 Poh- joismaiden mestaruuskin.

Haapaniemen Nuorisopuhallinor- kesteri on Pekka Ulmanen johdolla konsertoinut lähes kaikissa Euroo- pan maissa ja lisäksi niin Kanadassa, Yhdysvalloissa, Kiinassa kuiin Mek- sikossakin. Nämä projektit vaativat Ulmaselta paitsi musiikillista osaa- mista myös rahoituksen hankkimis- ta ja joskus kartanlukuakin. Ne myös loivat hyviä suhteita, sillä matkoilla oli usein perhemajoitus ja niistä seu- rasi vastavierailu Kuopioon. Musii- kin kieli on kansainvälinen ja kan- sainvälisyyskasvatus liittyi vahvas- ti Haapaniemen nuoriso-orkesteri- toimintaan.

Järjestötoimija

Puhallinmusiikkia on usein kut- suttu torvisoitoksi ja sillä on ollut hieman vähättelevä sävy. Pekka Ul- masen johtamat orkesterit ovat olleet joko brass band -tyyppisiä tai sinfo- nisia puhallinorkestereita, joiden musiikillinen tavoite on aina ollut korkealla. Oliko syynä halu vaikut- taa imagoon vai se, että kapellimes- tari **Lauri Siimeksen** ehdotuksesta

Ulmanen valittiin Sulasolin soitin- musiikkiliiton tehtäviin: ensin liit- tovaltuustoon ja sitten hallitukseen? Niin tai näin – tästä kuitenkin alkoi järjestötoimijan ja -vaikuttajan ura. Sulasolissa soitinmusiikki oli aika vä- häisessä roolissa ja Pekka Ulmanen osaltaan pyrki vaikuttamaan siihen, että kuoropainotteinen liitto huo- mioisi myös muunlaisen musiikin.

Koska puhallinmusiikki on aina ol- lut Ulmanen sydäntä lähellä, tuntui tärkeältä lähteä kehittämään myös Suomen Puhallinorkesteriliiton toi- mintaa. Niinpä hän lähti mukaan tä- hänkin liittoon. Liiton talous oli tuol- loin aika heikossa jamassa eikä sil- lä ollut juuri tarjota palveluja jäsen- orkestereilleen. Pekka Ulmanen sai Kaartin kapellimestari **Raine Am- pujan** innostumaan asiasta ja ryh- tymään liiton puheenjohtajaksi. Ul- manen otti hoitaakseen talouspuo- len ja esimerkiksi kunniamerkki- asiat. Tässä roolissa hän jatkoi yli kymmenen vuotta.

Suuri tavoite oli saada aikaiseksi yksi orkesteritoiminnan yhteinen liit- to, joka pystyisi toimimaan edunval- vojana muun muassa valtionavustus- ten suhteen sekä tarjoamaan koulu- tusta ja kansainvälisiä suhteita. Tämä jäi haaveeksi, mutta järjestöjen yh- teistoiminta kuitenkin parani ja yh- teiset Puhallinpäivät saivat alkunsa. Yhteistyötä on ollut myös puhallinor- kesterikilpailuiden järjestäminen.

Tunnustuksena työstään puhallin- musiikin ja nuorison musiikki- kasvatuksen hyväksi Pekka Ulma- nen on saanut tasavallan president- ti **Martti Ahtisaaren** myöntämän Di- rector Musices arvonimen, Kuopion kaupungin juhluvuoden stipendin, Sulasolin kultaisen kunniamerkin, Suomen Puhallinorkesteriliiton Pin- na-tunnustuspalkinnon ja hän on pu- hallinorkesteriliiton kunniajäsen.

Haapaniemi soi ja juhli

TEKSTI PIRKKO ULMANEN

Kuopion Musiikkikeskuksen tuhanen katsojan sali täyttyi 29.3.2026 kaikenikäisistä soittajista, laulajista ja innokkaista kuulijoista. Oli juhlan aika! Haapaniemen koulun musiikkiluokilla oli 60-vuotissynttärit, puhallinorkesterilla 50-vuotissynttärit ja kunniakapellimestarinlla, director musices, **Pekka Ulmasella** kahdeksankymppiset.

Kuopio oli aikanaan ensimmäisten joukoissa perustamassa musiikkiluokkia ja Haapaniemen koulussa opettaja **Aarno Aaltonen** tarttui haasteeseen. Koulussa laulettiin, soitettiin ja solfattiin, mutta ajan oloon se ei riittänyt, vaan lisäksi tarvittiin oikea orkesteri. Kuopiolainen puhallinvaikuttaja **Veelu Saarelainen** ja Aarno Aaltonen saivat hankituksi armeijan soittokunnan käytettyjä torvia: siitä se lähti soimaan ja yhä vain soi!

Juhlakonsertti

Konsertissa esiintyi noin 200 laulajaa ja soittajaa, iältään 7–60 vuotta, joten sen valmistelu oli vaatinut paljon työtä niin esiintyjiltä, musiikkiluokkien opettajilta kuin orkesterin johtajaltakin. Työ kannatti, sillä konsertti onnistui erinomaisesti.

Heti alussa kuultiin ilahduttava, humoristinen, juhlapolka, jonka lauloivat musiikkiluokkien opettajat **Olli-Pekka Hiltunen**, **Katriina Koskelo**, **Miira Murtoperä** ja **Sonja Reinikainen**. He myös johtivat musiikkiluokkien kuoroja ja orkestereita. Hyvästä yhteistyöstä Kuopion Konservatorion kanssa kertonee se, että musiikkivalmennusta ja nuorisorkestereita johti konservatorion opettaja, kapellimestari **Harri Ulmanen**.

Kun konsertin nuorimmat soittajat, 7–8-vuotiaat musiikkivalmennuksen trumpetit, täräyttivät ilmoille kappaleen *Se på de-Fix it*, ei aplodeista meinannut tulla loppua. 3.–4. -luokkien orkesterin soitosta kuuli jo, miten paljon he olivat muuttamassa vuodessa edistyneet. Ohjelmistossa oli perinteisiä *On our Way*-vihkon hymnejä ja kappaleita, jotka oivallisesti kehittävät musiikin harmonian tajua sekä uudempaa tuotantoa edustava **Janne Laineen** *Enter the Band*.

Soittotaidon kehittyminen oli selvästi kuultavissa, kun 5.–6.-luokkalaisten orkesteri soitti **Ed Huckebyn** teoksen *Acclamations*. Taisipa yleisöstä kuulua bravo-huutokin. Toisena kappaleena orkesteri soitti **Janne Ikosen** *Tanssitaivas*-teoksen.

On tärkeää, että puhallinsoitosta innostuneet oppilaat voivat taitojensa mukaan päästä eteenpäin ja kehittyä. Tätä varten Haapaniemellä on kaksi kouluajan ulkopuolella toimivaa puhallinorkesteria: Nuorisopuhallinorkesteri II, ”Kesari” harjoittelee nimensä mukaisesti keskiviikkoisin ja Nuorisopuhallinorkesteri I, Manari, maanantai-iltaisin. Nuorisorkesteritoimintaa toteutetaan yhteistyössä Kuopion Konservatorion kanssa ja mukana on monen ikäisiä soittajia, myös ammattiopiskelijoita. Tässä konsertissa ”Kesari” soitti Harri Ulmasen johdolla **Michael Storyn** kappaleen *Medieval Legend* ja **Victor Lopezin** *Prescience*.

Jazziakin konsertissa kuultiin, kun musiikinopettaja O-P Hiltunen poikineen esitti **Dizzy Gillespien** kappaleen *Night in Tunis*.

Laulustahan kaikki lähtee musiikkiluokillakin ja niinpä konsertissa esiintyi myös luokkien suurkuoro laulaen **Matti Hyökin** sovittaman kansanlaulun *On suuri sun rantas autius* sekä Haloo Helsingin kappaleen *Maailman toisella puolella*.

Haapaniemen ”riveistä” on vuosien mittaan lähtenyt maailmalle niin klassisen kuin viihdemusiikin ammattilaisia. Vaikka toiminnan varsinainen tarkoitus ei olekaan kasvattaa musiikin ammattilaisia, vaan musiikin avulla hyviä ihmisiä, osa kuitenkin valitsee ammattilaisuuden. Yksi tällainen on monipuolinen **Lorenzo Laakso**, joka esiintyy taiteilijanimellä **Pessa**. Yhdessä suurkuoron ja bändin kanssa hän esitti kappaleensa *Karataan*.

Nostalgiaa ja yllätyksiä

Konsertin toinen puoli olikin puhallinmusiikin juhlaa. Sen aloitti Haapaniemen Nuorisopuhallinorkesteri I soittamalla **David Shafferin** teoksen *Ceremony, Chant and Ritual*.

Spolin kunniapuheenjohtaja **Raine Ampuja** astui lavalle ja onnitteli juhlijaa orkesteria. Hän myös jakoi yhdessä Haapaniemen Nuorisomusiikki ry:n puheenjohtaja **Martta Haukipuron** kanssa Spollin myöntämän kultaisen ansiomerkin Olli-Pekka Hiltuselle ja erityisansiomerkin Harri Ulmaselle. Molemmat ovat todellakin merkkinsä ansainneet.

Kun lavalle oli nuorisopuhallinorkesterin tueksi tullut noin 90 orkesterin entistä soittajaa, laskettiin suurorkesterin kooksi 128 henkeä. Ilmoille kajahti Harri Ulmasen johtamana *Ankkurit ylös*, kappale, jolla vuo-

sien saatossa on aloitettu lukematon määrä tori- ja ulkoilmakonsertteja.

Kun kunniakapellimestari Pekka Ulmanen tarttui tahtipuikkoon ja loi kannustavan katseen soittajajoukkoon johtaakseen **Leroy Andersonin** *Bugler's Holiday* -kappaleen, tapahtui kummaa. Orkesteri ei seurannutkaan johtajaa, vaan soitti ihan omiaan. Tottahan kapu yritti panna kappaleen poikki, mutta toisin kävi. Orkesteri nimittäin soitti Raine Ampujan sovittamaa versiota *Paljon onnea vaan* -kappaleesta ja yleisökin yltyi laulamaan mukana. Hämmennyksen jälkeen tuli liikutus ja sankari otti vastaan onnittelut. Ulmasen ensimmäisen musiikkiluokan oppilaat, nyt jo kuusissa kymmenissä olevat, kantoivat lavalle ison kukkalaitteen, joka oli rakennettu oikeaan tuubaan. Oboisti **Sole Terästä** ja klarinetisti **Pirre Länsipuro** onnittelivat sankaria kahdessa roolissa: entisinä Haapaniemen ja nykyisinä Poliisisoittokunnan soittajina.

Komeasti kajahti oikea *Trumpe-tistin vapaapäivä* Ulmasen johdolla ja peräti yhdeksän solistin voimalla. Trumpetisti **Jukka Eskola** ja tuubavirtuoosi **Aleksi Saraskari** tarjosivat yllätysnumeron improvisoimalla upeasti yhdessä.

Spartalaista meininkiä, keskiyön tunnelmaa ja vapautunutta ilottelua

Suororkesteri soitti kunniakapellimestarin johdolla vielä **Jacob de Haanin** säveltämän, nostalgisen, *Free World Fantasyn*. Tämän jälkeen tahtipuikko siirtyi isältä pojalle ja Harri Ulmasen johtamana ensi esityksensä sai entisen soittajan, **Jari Eskolan**, säveltämä *Pikku Spartalaisten marssi*. Jari Eskola nousi lavalle juontajan, **Jaakko Kosusen**, kanssa kertomaan sävellyksen taustasta. Nimitäin, kun hän pääkaupunkiseudulle muutettuaan tutustui puhallinorkesteripiireihin ja kertoi soittaneensa Haapaniemellä, sai hän kuulla tulevaisuuden "spartalaisesta" porukasta.

Itse Jari Eskola piti saamaansa musiikkikasvatusta ja orkesterikokemusta kerrassaan mainiona.

Toisenlaisiin tunnelmiin yleisön vei Timo Forströmin teos *Sons of midnight*. Orkesteri soitti (ja lauloi) todella hienosti ja kun ottaa huomioon, että suurorkesterilla oli ensimmäinen harjoitus vasta edellispäivänä, tuli mieleen, että hyvin on oppi mennyt perille. Nostalginen iloitteelukappale, **Harold L. Waltersin** *Hootenanny*, tempaisi yleisön mukaan tahdikkaaseen taputukseen.

Konsertin päätteeksi suurkuoro ja suurorkesteri esiintyivät vielä yhdessä. Kappaleena oli **Giorgio Moroderin** säveltämä ja Raine Ampujan sovittama teos *Käy mun viereilläin*. Sen sanoma "Lämmin ystävyys, inhimillisyys – niillä rakentaa me voimme uuden maailman, niin valoisan", kuvasti konsertin henkeä, musiikin yhdistävää voimaa.

SPOL hallitus esittäytyy

Nimeni on Anssi Autio ja olen yksi Suomen Puhallinorkesteriliiton hallituksen uusista jäsenistä.

Puhallinmusiikin harrastamisessa olen ollut mukana jo vuoden 1970 alkupuolelta, sillä isäni **Mauno** johti vuonna 1903 perustettua Soinin soitto-kuntaa. Kävin harjoituksissa jo ennen kuin aloin itse soittamaan. Soittojakin minulla on takana jo reilut 50 vuotta. Minulla on "korvissani" edelleen isäni johtaman soitto-kunnan lämmin soundi, jonka kaltaista en ole sen koommin kuullut. Kuten pienillä ja kuihtuvilla paikkakunnilla yleensä, muutamankin avainsoittajan poistuminen opiskelun ja työn perässä muualle aiheuttaa korvaamatonta vahinkoa.

Opiskeluaikani soitin Rovaniemi Big Bandissa, joka tuolloin 1980–1990 lukujen taitteessa eli kulta-aikaansa. Vuonna 1989 tekemäämme Kuuban matkaa en tule unohtamaan.

Juristiksi valmistuttuani sain töitä Salosta, jossa pääsin soittamaan paikallisen VPK:n soitto-kunnassa. Nytemmin orkestereitani pääkaupunkiseudulla ovat muun muassa Töölö Brass, Sinetti-Seitsikko ja Kauniais-ten sinfoniaorkesteri.

Kävin 1970-luvulla Etelä-Pohjanmaan musiikkiopistoa, jossa minua koulutti **Vainion Antti**. Saimme paljon aikaiseksi, vaikka ei se niin mukavaa ollut. Kesäisin pääsin musiikkileireillä **Ojalan Raimon** oppiin, mikä taas oli mukavaa. Myöhemmin opettajani ovat olleet muun muassa **Seppo Huovinen**, **Olavi Pitkänen** ja **William Thorburn**. Kornetinsoittoa minulle ovat opettaneet **Chris Bradley**, **Brian Taylor** ja **Jamie Smith**. Kornetti taitaa olla minulle tällä hetkel-

lä pääasiallinen soitin seitsikko ja brass band soiton vuoksi. **Forsströmin Timo** tituleerasi minua brass band fanaatikoksi, eikä hän nyt niin kovasti väärässä ollut.

Puhallinmusiikki on antanut minulle valtavan paljon. Se on suurelta osin luonut ystäväpiirini, tarjonnut unohtumattomia elämyksiä ja on minulle jatkuva päivittäinen ilon ja energian lähde. Tavoitehan minulla hallituksen jäsenenä ja muutoinkin on se, että mahdollisimman moni pääsisi osalliseksi orkesteritoiminnan iloista ja hyödyistä sekä siitä olennaisimmasta - puhallinmusiikista.

Suomen Puhallinorkesteriliitto tekee merkittävää työtä yhteisen asiamme edistämiseksi. Minusta on hienoa saada mahdollisuus olla mukana tuossa työssä.

Vuoden Puhallinorkesteri 2025 - Aura Wind Band

TEKSTI & HAASTATTELU MARI KAASINEN KUVA TUOMAS KOURULA

Suomen Puhallinorkesteriliitto ry on valinnut Turun konservatorion yhteydessä toimivan Aura Wind Bandin Vuoden 2025 puhallinorkesteriksi. Tunnustuspalkinto myönnetään vuosittain harrastemusiikin parissa toimivalle puhallinorkesterille, joka on ansioitunut toiminnassaan erityisesti palkitsemisvuotta edeltävänä vuonna.

Aura Wind Band on Turun konservatorion alaisuudessa toimiva sinfoninen puhallinorkesteri, joka on perustettu vuonna 2008. Orkesteria on johtanut sen perustamisesta asti kapellimestari Pekka Lyytinen. Hänen apunaan orkesterissa toimii konservatorion vaskisoittimen lehtori Johanna Laakso. Orkesteri toimii tavoitteellisenä oppimisympäristönä erityisesti taiteen perusopetuksen loppuvaiheessa oleville sekä syventäviä opintoja suorittaville opiskelijoille. Mukana on myös ammatillisen toisen asteen ja ammattikorkeakoulun opiskelijoita sekä oppilaitoksen ulkopuolisia soittajia. Soittajia on noin 35-40 ja tarvittaessa mukaan pyydetään avustajia muun muassa alumnisoittajista.

Kun orkesteri perustettiin vuonna 2008, sai se varsinaisen lentävän lähdön toiminnalleen, kertoo kapellimestari Pekka Lyytinen. Orkesterin toiminta alkoi Raine Ampujan säveltämästä musiikkisadusta *Salaisuusien saari*, josta esitettiin dramaatisoitu versio konsertissa 21.9.2008. Ja esitys oli menestys! Konservatorio järjesti jo parin kuukauden päähen konserttimatkan Novgorodiin. Kahden päivän aikana orkesterilla oli siellä neljä konserttia ja se oli vastaperustetulle orkesterille melkoinen buustaus toimintaan.

Orkesterilla on vuosittain pääsääntöisesti neljä omaa konserttia. Niiden lisäksi on jonkin verran tilause esiintymisiä sekä yhteiskonsertteja muiden orkesterien kanssa. Vuosien varrella yhteisprojekteja on tehty esimer-

kiksi Laivaston soittokunnan, Lahden Konservatorion puhallinorkesterin, Pirkanmaan Puhaltajien, Rauman Poikasoittokunnan sekä Espoon musiikkiopiston puhallinorkesterin kanssa.

Aura Wind Bandia pääsee kuulemaan myös erilaisissa tapahtumissa. Niistä ehkä mieleenpainuvimpana Lyytinen nostaa esille esiintymisen Materassa Italiassa, Euroopan kulttuuripääkaupunkivuoden 2019 avajaisissa. Matalaiset olivat kutsuneet avajaisiin marssiyhtyeet kaikista aiemmista kulttuuripääkaupungeista. Turun kaupunki oli pyytänyt konservatorion edustuskokoukseen osallistumaan tapahtumaan ja niinpä Aura Wind Band vaihtoi hetkeksi nimeä Turku Marching Bandiksi, italiaksi Banda Marchiante di Turku, ja pääsi tämän myötä tutustumaan myös marssisoittoon. Avajaisissa orkesterin ohjelmassa oli Timo Forsströmin *Licht*. Mukavana muis-

tona reissusta on, kun orkesteri opetti italialaiset tanssimaan *Letkistä*.

Konserttien ohjelmisto koostuu pääasiassa Pekan valitsemista teoksista. Orkesteri on soittanut paljon uutta suomalaista musiikkia ja yhtenä periaatteena ohjelmistovalinnoissa on se, että soitetaan sellaista ohjelmistoa, jota harvemmin kuullaan puhallinorkesterilla. Samaan hengenvetoon hän kyllä toteaa, että on myös yhtä tärkeää tarjota yleisölle tuttuja sävelmiä. Konserteissa on monesti jokin teema; musavisakonsertti, lastenmusiikkikonsertti ja niin edelleen. Orkesterille tarjotaan kapellimestarin mukaan jonkin verran uusia teoksia esitettäväksi, mutta sävellystilauksia se ei ole ainakaan vielä tehnyt. Soittajat saavat erityiskitoksia siitä, että he suhtautuvat erilaisiin ohjelmistoihin ja teoksiin erittäin ennakkoluulottomasti.

Valtakunnallisista tapahtumista orkesteri on ollut mukana muun muassa puhallinorkestereiden SM-kilpailuissa Pietarsaaressa vuon-

na 2014, Kuopion Nuori soittaa -tapahtumassa vuonna 2015 ja 2020, WindFest 2021 -tapahtumassa Porissa sekä SM-kilpailuissa (A-sarjassa) Turussa vuonna 2017, Tampereella 2022 ja Turussa 2025.

Orkesterin soitinjakaumassa on jatkuvaa aaltoliikettä, niinkuin tämäntyyppisten orkesterien toiminnassa yleisestikin on, mutta tarvittaessa alumnit tulevat mielellään mukaan soittamaan. Laaja ikäjakuma, jossa nuorimmat soittajat ovat 13-vuotiaita ja vanhin 79, on Lyytisen mukaan suuri rikkaus. Ammattiopiskelijat pääsevät tarvittaessa suorittamaan opintoihinsa liittyviä näyttöjä esimerkiksi konserttien yh-

teydessä ja niitä onkin matkan varrella toteutettu esimerkiksi yhteissoiton, yhteyden johtamisen ja musiikkitaapahtuman toteuttamisen osalta.

Aura Wind Band esiintyy vielä keväällä kolmen turkulaisen puhallinorkesterin yhteiskonsertissa Kirkkopuiston terassilla maanantaina 18.5. ja tuleva syyskausi saa komean startin kun saksalainen 70 soittajan Verbandsjugendorchester Hochrhein saapuu Suomeen konserttimatkalle. Yhteisiä esiintymisiä saksalaisorkesterin kanssa on Turussa 23. ja 24.8.2026.

Brittiläinen brass band -perinne elää vahvana

Haastattelussa Owen James

INTERVIEW: SAMI RUUSUVUORI PHOTO REBECCA WATSON

Helsingin poliisisoittokunnan Police Plays Sting -konsertin solistina esiintyi brittiläinen Owen James, jota pidetään maailman tunnetuimpana Sting-tribuuttiesiintyjänä. Harva kuitenkaan tietää, että näyttävän esiintyjäuran rinnalla James työskentelee edelleen myös trumpetinsoiton opettajana ja toimii aktiivisesti englantilaisen brass band -perinteen parissa.

Konserttien yhteydessä käymämme keskustelut brittiläisestä vaskimusiikkikulttuurista olivat niin kiinnostavia, että halusin jakaa niitä myös teille, lehden lukijoille. Haastattelussa Owen James kertoo, miksi brass band -perinne elää ja ku koistaa edelleen Englannissa, miten nuoria houkutellaan mukaan harrastukseen ja miksi kilpailutoiminta herättää yhä valtavia tunteita ympäri Britanniaa.

1. Voisitko lyhyesti esitellä itsesi ja taustasi brass band -musiikin parissa?

Olen Owen James ja asun Yorkshiressa Pohjois-Englannissa. Olen multi-instrumentalisti, mutta pääsoittimeni on kornetti. Opetan viikoittain noin 50 vaskisoiton oppilasta sekä kouluissa että yksityisesti kotonani.

Aloitin brass band -toiminnassa yli 30 vuotta sitten 10-vuotiaana liityessäni paikalliseen nuorisosoittokuntaan. Olen sittemmin soittanut useissa yhtyeissä, pääasiassa principal cornet -soittajana Ripon City Bandissa ja Tewit Silver Bandissa Yorkshiressa. Olen osallistunut niiden kanssa lukuisiin kilpailuihin ja voittanut useita alueellisia mestaruuksia sekä kaksi kansallista mestaruutta.

Muut musiikilliset projektini ovat vieneet minut pois vakituisesta brass band -toiminnasta, mutta opettamisen kautta yhteys tähän maailmaan on säilynyt vahvana.

2. Miten kuvailisit brass band -kulttuuria tämän päivän Britanniassa?

Brittiläinen brass band -perinne on pitkä ja suurelta osin harrastajapohjainen. Monilla yhtyeillä on yli sadan vuoden historia. Tällä hetkellä aktiivisia yhtyeitä arvioidaan olevan noin 1200.

Monet yhtyeistä ovat paikallisia town bands– tai community bands -kokoonpanoja, mutta osa vanhimista yhtyeistä syntyi teollisen valankumouksen aikana tehtaiden, kaivosten ja muun teollisuuden yhteyteen työntekijöiden harrastustoiminnaksi. Siksi monet yhtyeet kantavat edelleen yritysten tai teollisuuslaitosten nimiä, kuten Fodens Motor Works, Fairey Aviation tai Grimethorpe Colliery.

Joissain suhteissa brass bandit eivät enää näy yhteiskunnassa yhtä vahvasti kuin ennen, mutta kilpailutoiminta elää edelleen erittäin vahvana. Toisaalta monet yhtyeet toimivat puhtaasti musiikin ilosta ilman kilpailullisia tavoitteita.

Ehkä suurin kulttuurinen muutos viimeisen 50 vuoden aikana on ollut naisten mukaan tulo aiemmin hyvin miesvaltaiseen maailmaan. Tämä liittyi suoraan liikkeen teollisiin juuriin. Jotkut kaikkein tunnetuimmista yhtyeistä hyväksyivät naisjäseniä vasta 2000-luvun alussa.

3. Miten brass bandit yleensä organisoidaan Britanniassa?

Useimmat yhtyeet ovat itsenäisiä yhdistyksiä, joilla on oma hallinto: puheenjohtaja, sihteeri, rahastonhoitaja ja niin edelleen. Ne ovat yleensä rekisteröityjä hyväntekeväisyysjärjestöjä, mikä tuo verohelpotuksia ja edellyttää hallituksen tai luottamushenkilöiden toimintaa.

Brass Bands England toimii valtakunnallisena kattojärjestönä, joka tarjoaa neuvontaa, rahoitusapua ja järjestää tapahtumia vuoden aikana. Kilpailutoimintaa puolestaan hallinnoivat alueelliset toimikunnat.

4. Miten uusia soittajia, erityisesti lapsia, houkutellaan mukaan harrastukseen?

Monilla yhtyeillä on nykyään oma nuoriso- tai harjoitussoittokuntansa, ja tämä on viime vuosina yleistynyt paljon.

Valitettavasti koulujen soitonopetus on vähentynyt merkittävästi sen jälkeen, kun valtion rahoitusta leikattiin 1990-luvun puolivälissä. Siksi yhtyeiden on pitänyt aktivoitua omassa rekrytoinnissaan.

Olin itse onnekas, sillä sain suuren osan opetuksestani ennen rahoituksen loppumista. Opettajani suosittelee liittymistä koulun ulkopuoliseen brass bandiin, ja sitä kautta päädyin mukaan brass band -toimintaan.

5. Jos esimerkiksi 12-vuotias poikani aloittaisi trumpetinsoiton Britanniassa, miltä hänen opintopolkunsa näyttäisi?

Todennäköisin reitti olisi aloittaa soitto-opetus koulussa. Britanniassa

on sekä yksityisiä että julkisia kouluja, joista monet toimivat nykyisin niin sanottuina Academy Trust -kouluina. Ne voivat itse päättää tukihenkilöstönsä ja musiikinopettajiensa palkkaamisesta.

Kouluissa, joissa itse opetan, koulu ei maksa palkkaani eikä järjestä aikataulujani. Vanhemmat maksavat opetuksen suoraan minulle, ja minä vastaan viestinnästä sekä opetuksen organisoinnista. Koulu tarjoaa käytännössä vain tilat opetukselle.

Koulujen välillä on suuria eroja musiikin opetuksessa, jopa saman kaupungin sisällä. Kokemukseni mukaan kaikki lähtee koulun johdosta: jos rehtori arvostaa musiikkia ja taideaineita, niillä on mahdollisuus kukoistaa.

Nykyään koulutuksen painopiste on kuitenkin vahvasti STEM-aineissa eli luonnontieteissä, teknologiasa, englannissa ja matematiikassa. Tämä vaikuttaa haitallisesti musiikin opetukseen, vaikka tutkimukset osoittavat sen suuren merkityksen.

Joissain kouluissa musiikkiosastoa ei käytännössä ole lainkaan, eikä yhteismusisointiin ole mahdollisuuksia. Toisissa taas toimii useita orkestereita, teoriatunteja järjestetään aktiivisesti ja oppilaat tekevät jopa ulkomaanmatkoja esiintymään.

Britanniassa on myös muutamia varsinaisia musiikkikouluja, mutta ne ovat pääasiassa yksityisiä ja erittäin kilpailtuja.

6. Kuinka usein brass bandit harjoittelevat?

Omat kokemukseni ovat kilpailuihin keskittyvistä yhtyeistä, joten suuri osa harjoituksista tähtää seuraavaan kilpailuun valmistautumiseen.

Yleisesti ottaen yhtyeet harjoittelevat kerran viikossa, mutta mitä

korkeatasoisempi yhtye, sitä todennäköisemmin harjoituksia on kahdesti viikossa. Kilpailujen lähestyessä järjestetään usein ylimääräisiä stemmaharjoituksia esimerkiksi vain kornetti- tai lyömäsoitinryhmälle.

Kaikkein parhaissa yhtyeissä soittajat ovat niin taitavia, että vaikeimpiakin kilpailuteoksia voidaan harjoitella vain muutaman viikon ajan ennen kilpailua.

7. Missä brass bandit yleensä esiintyvät?

Perinteisin esiintymispaikka on varmasti kesäinen puistokatsomo eli bandstand. Useimmissa kaupungeissa sellainen löytyy, ja monet niistä ovat peräisin viktoriaaniselta ajalta.

Konsertteja järjestetään myös kirkoissa, teattereissa, kaupungintaloilla ja koulujen saleissa. Joulun brass bandeille erityisen tärkeää aikaa, sillä joululaulujen soittaminen ulkona kuuluu brittiläisiin perinteisiin.

8. Kilpailut ovat tärkeä osa brass band -kulttuuria. Miten ne toimivat Britanniassa?

Kilpailutoimintaan suhtaudutaan erittäin vakavasti – lähes urheilun tavoin.

Kansallisten mestaruuskilpailujen karsinnat järjestetään kahdeksalla alueella. Lontoo muodostaa oman alueensa väestömäärän vuoksi, samoin Skotlanti ja Wales. Myös Yorkshire on oma alueensa valtavan brass band -määränsä vuoksi. Parhaat yhtyeet etenevät kansalliseen finaaliin viidessä eri sarjassa: Championship Section, 1st, 2nd, 3rd ja 4th Section. Nuoriso-orkestereilla on omat kilpailunsa.

Kilpailut voivat näyttää ulkopuolisen silmissä erikoisilta – jopa muiden muusikoiden mielestä. Useimmissa kilpailuissa kaikki yhtyeet esit-

tävät saman pakollisen teoksen eli Test Piecen. Teokset ovat noin 10–12 minuutin mittaisia ja erityisesti Championship Section -sarjassa äärimmäisen vaativia. Jokainen soittaja joutuu todelliseen testiin.

Kilpailupäivänä yhtyeiden esiintymisjärjestys arvotaan. Tuomarit sijoitetaan ennen arvontaa suljetuun arviointitilaan, josta he eivät näe esiintyjä. Näin arviointi pysyy puolueettomana.

Tulokset julkistetaan vasta kaikkien esiintymisten jälkeen. Tuomarit puhuvat esimerkiksi ”yhtyeestä numero 6”, joten kukaan ei tiedä voittajaa ennen tulosten julkistamista.

Yli sadan vuoden kilpailuhistoriaa löytyy verkkosivulta www.4barsrest.com. British Open on yksi maailman arvostetuimmista brass band -kilpailuista, ja brittiläiset yhtyeet osallistuvat vuosittain myös Euroopan mestaruuskilpailuihin.

9. Miten brass bandit yleensä rahoitetaan?

Useimmat yhtyeet hankkivat rahoituksensa itse konserttien ja sponsorien avulla. Joissain tapauksissa yritys saa nimensä yhtyeen nimeen pitkäaikaista tukisummaa vastaan. Paikallisella tasolla joulukuu on tärkein varainhankinta-aika: yhtyeet soittavat joululauluja kaduilla ja keräävät yleisöltä lahjoituksia.

10. Voisitko suositella tunnettuja brass band -säveltäjiä tai teoksia?

Hienoja säveltäjiä on paljon, mutta tunnetuimpia ovat esimerkiksi Edward Gregson, Philip Sparke, Peter Graham ja Philip Wilby. Myös Eric Ball, Derek Bourgeois ja Gilbert Vinter ovat merkittäviä nimiä brass band -historian kannalta.

Oma suosikkini kilpailuteoksista on Sparken Harmony Music (1987), mutta rakastan myös Wilbyn Paganini Variations -teosta (1991) sekä Grahamin Journey to the Centre of the Earth -sävellystä (2005). Suositte-len lämpimästi kuuntelemaan niitä. YouTubesta löytyy kilpailutallenteita voittaneista esityksistä.

Brass band -ohjelmiston kulmaki-viä ovat marssit ja virsisovitukset. Ne testaavat täysin erilaisia soitollisia ominaisuuksia: marssit vaativat tark-kaa ja irtonaista artikulaatiota, kun taas virsisovitukset perustuvat peh-meään ja laulavaan fraseeraukseen.

Brass band -soinnille tyypillistä on vibraton käyttö, joka tekee soundista lämpimän ja yhtenäisen. Tämä kuu-luu erityisesti virsisoituksissa ku-ten Deep Harmony ja Love Unkno-wn. Tunnettuja marsseja ovat puo-lestaan Knight Templar ja Mephis-topheles.

11. Haluaisitko vielä sanoa jotain lehden lukijoille?

Suosittelemme tutustumaan Brass Bands England -järjestöön sekä aiemin mainittuihin sivustoihin 4bars-rest ja Kapitol Promotions, joka jär-jestää kansalliset mestaruuskilpai-lut. Kannattaa myös kuunnella maa-ilman huippuyhtyeitä, kuten Black Dyke, Brighouse and Rastrick, Cory, Fodens ja Flowers, joka on nykyinen Euroopan mestari.

British brass band tradition lives strong

An interview with Owen James

The soloist of the Helsinki Police Band's Police Plays Sting concert was British Owen James, who is considered the world's most famous

Sting tribute performer. However, only a few people know that in addition to his impressive performing career, James also works as a trumpet teacher and is active in the English brass band tradition.

The discussions we had about British brass music culture during the concerts were so interesting that I wanted to share them with you, the magazine's readers. In the interview, Owen James tells us why the brass band tradition is still alive and well in England, how young people are attracted to the hobby, and why the competition still arouses great emotions across Britain.

1. Could you briefly introduce yourself and your background in brass band music?

I am Owen James. I live in Yorkshire, in the North of the UK. I'm a multi-instrumentalist but my first instrument is the trumpet, or cornet. I teach around 50 individual brass students per week in schools and privately from home. I started in brass bands over 30 years ago, aged 10 when I joined the local youth band. I've been a member of several bands as an adult, primarily as a Principal Cornet player with Ripon City Band and Tewit Silver Band, both in Yorkshire. I've competed many times with these bands, winning several regional titles, and two National titles. My other musical commitments have taken me away from being a permanent member of a brass band, though I still have connections with the movement through my teaching.

2. How would you describe the brass band culture in the UK today?

British banding is a very long and mostly amateur tradition with many bands having 100+ years of history. There are an estimated 1200 bands currently active. Many could be

described as 'town bands' or 'community bands' but some of the oldest ensembles started around the industrial revolution in factories, coal mines and within industry as a place for the workers to play. Typically, those bands would bear the name of the company or industry (eg. Fodens Motor Works, Fairey Aviation, Grimethorpe Colliery). In some ways, bands have become less prominent and less visible in terms of their standing in the community however, the competitive side of the movement, referred to as 'contesting' is very much alive and well. That said, community bands exist as an enjoyable environment for people to make music and are 'non-contesting'. Contesting bands play to a high standard and take the competition very seriously. Perhaps the biggest cultural shift over the last 50 years or so has been the inclusion of female players into what was a very male dominated world; a hangover from the movement's origins in industry. Some of the very best and most famous bands only integrated women as recently as the early 2000s.

3. How are brass bands typically organized in the UK? Are they run by music schools, independent associations, or community organizations?

Most bands are independent and have a committee with a chairperson, secretary, treasurer etc and are officially registered as charities which provides useful tax relief and requires them to have a board of trustees. 'Brass Bands England' exists as an organisation to serve the interests of bands and players. They offer advice, access to funding and arrange various events throughout the year. The organisation of contests is arranged by separate regional committees.

4. How do you recruit new players, especially children to start music as a hobby?

It is common for bands to have their own youth band or training band, and this has become more widespread in recent years, especially with the bands close to me. There has sadly been a steady decline in the number of children having instrumental lessons in schools since widespread government funding ended for most schools in the mid-90s. As a result, bands have had to become proactive in their own recruitment. I was lucky and had much of my tuition before the funding stopped. My teacher recommended I joined a band out of school, and that was my route in.

5. If, for example, my 11-year-old son started playing the trumpet in the UK, what would his learning path look like? Would he receive individual lessons, theory instruction, and ensemble experience? Would this take place in schools or music institutions?

The most likely path would be to request lessons within school. We have private and state schools, with many of the latter now categorised as 'Academy Trusts' meaning they can employ support staff (and music tutors) as they please, rather than from the local government authority. The schools in which I teach do not pay me or organise my timetable, but rather the parents of the students pay me directly and I am responsible for rotas and communication with the family. In essence, the schools are merely providing a place for me to work although I am fortunate to have a great working relationship with them. As for the provision of music in schools, there can be a large disparity between one school and another, even in the

same town. In my experience, it comes from the top of the school's leadership: if the Headteacher values music and the Arts, then it will be taken seriously by the school and it has a better chance of thriving. Unfortunately, government targets and the measure of success are not determined by creative subjects these days, with the focus being firmly on STEM (Science, Technology, English, Maths). This has a huge detrimental effect on music learning; despite the countless evidence and research into its huge value. Sadly, some schools barely have a music department at all, and certainly no opportunity for ensemble playing. Some of the best schools for music are quite the opposite and have many ensembles, theory classes, they go on annual foreign tours and provide a wealth of different experience. The UK does have a small number of dedicated music schools, though these are largely private intuitions with entry fees and are highly competitive for places.

6. How often do brass bands rehearse, and what does a typical rehearsal process look like?

My own experience has been with contesting bands, so a large portion of rehearsals are focused on preparation for the next competition. As a very general rule, all bands rehearse once per week, but the better the band, the more likely they are to rehearse twice weekly. As contests approach it is common to have extra sectional rehearsals to work on fine details (cornet section only, or just percussion for example) in addition to full band sessions. The very best bands have such talented players that the most challenging contest music may only be rehearsed for a few weeks before the date of the contest.

7. Where do brass bands usually perform?

The most traditional setting is probably the local bandstand in the Summer – most towns have one and many date back to Victorian Britain as outdoor performance spaces. Concert venues can also be churches, theatres, town halls, school halls and so on. Christmas is also a key time for bands to perform carols, often outdoor as it's a tradition to hear bands throughout December.

8. Competitions are an important part of brass band culture—could you tell us more about how they work in the UK?

For the bands that compete, it is taken extremely seriously, like a sport. The qualification for the main National Championships is organised by eight regions or 'Areas' of the UK. London is its own area due to the population size, as are Scotland and Wales. Remarkably, Yorkshire is also its own separate region due the sheer number of bands in that county, with several of the world's best coming from that one small area. Bands finishing in the top 2 or 3 places will qualify for the National Finals. This happens across five different leagues or 'Sections', according to standard: we have Championship Section, then 1st, 2nd, 3rd and 4th Sections. Youth bands also have their own section, and separate championships.

A typical contest can look strange from the outside, even amongst other musicians. Some of my jazz or orchestral friends find it utterly bizarre! Most contests have a set work that all bands must perform, called a Test Piece. There will be a different Test Piece for each section, according to difficulty. In some cases, the piece is a commission composed for the contest, or one repeated from a previous year. Pieces are usually around 10-12 minutes. The

Championship Section pieces are extremely difficult for all parts; there are no hiding places and every player in the band will be tested. The standard of playing by the top bands is truly world class. On the day of the contest, a 'draw' is made by picking names from a hat to decide in which order the bands will play. Before this draw happens, the adjudicator(s) must enter 'the box' which is a tent-like room, constructed within the auditorium. This is called a 'closed adjudication' whereby they cannot see the stage and have no idea which band they are listening to, to make the process fair and unbiased. When every band has played, the adjudicator will read the results from the stage, referring to each performance as "the band that played number 6" for example, so nobody knows who has won or lost until that point.

You can see a historic archive of contests dating back over 100 years here, www.4barsrest.com which is an excellent media resource in the brass band world. The British Open is one of our oldest contests for the very elite end of banding, and we also have bands competing at the European Finals every year.

9. How are brass bands typically funded?

Most raise their own funding through concerts and sponsorship. Some bands will incorporate a company's name into their own name, in return for long term funding. On a community level, a large part of a band's annual fundraising income is made in December by playing carols and collecting money on the street from the public, so many bands will target this to earn as much as they can running up to Christmas.

10. Could you recommend some notable UK brass band repertoire or composers?

There are so many great composers, but some of the best-known are Edward Gregson, Philip Sparke, Peter Graham, Philip Wilby to name a few. Eric Ball, Derek Bourgeois and Gilbert Vinter are also all great names from the history of the movement. My favourite Test Piece has always been Sparke's 'Harmony Music' (1987) but I also love Wilby's 'Paganini Variations' (1991) and Graham's 'Journey to the Centre of the Earth' (2005). I'd urge everyone to hear these. YouTube contains some contest recordings of winning performances of these works. Two staples of brass band repertoire are marches and hymn tunes. They test two opposite disciplines of playing, from a short, detached military style, to smooth, long sustained phrasing. For brass players unfamiliar with the brass band sound, they will immediately notice the use of vibrato to warm the sound and help the ensemble blend together. This is particularly noticeable in hymn tune playing. Listen to 'Deep Harmony' or 'Love Unknown' as typical hymns and 'Knight Templar' or 'Mephistopheles' which are both famous marches.

11. Is there anything else you would like to share with our readers?

I'd direct people towards Brass Band England for more information, also the aforementioned 4barsrest and Kapitol Promotions that run the National Championships. Seek out the following names to hear some of the very best bands: Black Dyke, Brighouse and Rastrick, Cory, Fodens and Flowers, who are the current European Champions.

Jukka-Pekka Lehto (1958-2026)

Jukka-Pekka Lehto oli koko Suomen puhallinväen tuntema säveltäjä ja huilisti. Lehto kuoli 67-vuotiaana huhtikuussa 2026 lonkkaleikkauksen yhteydessä saamiinsa komplikaatioihin.

Lehto opiskeli huilunsoittoa Turun konservatoriossa sekä Sibelius-Akatemiassa ja soitti Laivaston soittokunnassa, Turun filharmonisessa orkesterissa sekä vuodesta 1987 lähtien Pori Sinfonietassa eläköitymiseensä 2024 asti. Hän toimi myös musiikinopettajana Uudessakaupungissa, jossa hän myös johti Crusell-viikkoa.

Hän sävelsi 1990-luvun puolivälistä lähtien huilu- ja puhallinorkesterimusiikkia, myöhemmin myös joussi- ja sinfoniaorkestereille sekä erilaisille kamarimusiikkikokoonpanoille. Hänen teoksiaan on esitetty ulkomailla muun muassa Espanjassa, Yhdysvalloissa, Englannissa ja Japanissa.

Vuonna 2009 JP voitti Ciutat de Betera -sävellyskilpailun Espanjassa teoksellaan *Cur?* ja vuonna 2014 Windstream 2014 -kilpailun Riiasa sävellyksellään *Motus contrarius*. Nämä oli sävelletty täysmittaiselle sinfoniselle puhallinorkesteille. Samana vuonna hänelle myönnettiin Satakunnan taidepalkinto. Vuonna 2021 tuli jaettu toinen sija Tampereen pianokilpailun yhteydessä järjestetyssä sävellyskilpailussa teoksella *Antäckningar Å-Ä-Ö*.

Tapasin JP:n vuonna 2000 Minneapolisissa yhteisen ystäväme prof. **Paul Niemistön** Minnesota Music Educators Association Conventionin yhteydessä järjestetyssä suomalaisen puhallinmusiikin konsertissa. JP piti myös klinikan vaihtoehtoisista huilunsoittotekniikoista. Kävimme yh-

dessä Minnesotan orkesterin konsertissa ja ystävystyimme välittömästi.

Yhteinen lempilapsemme ja huolenaiheemme oli uuden suomalaisen puhallinmusiikin vienti ulkomaille. Olimme mukana alusta asti asiaa ajavassa puhallinkustantajien kattojärjestössä FinnBand ry:ssä. Ratkaisevia askeleita sen asian suhteen otimme yhdessä sateisena iltapäivänä 20 vuotta sitten, kun talsimme masentuneina Lauttasaarentie 1:stä Runeberginkadulle Suomen Säveltäjien toimistoon. SS:n toiminnanjohtaja **Annu Mikkonen** otti FinnBandin säveltäjien sateenvarjon alle, ja saimme aikaiseksi Fimicin tuella suomalaisen puhallinmusiikin festivaaliosaston Chicagon Midwestiin vuosina 2007 ja 2008. Tätä oli harjoiteltu jo WASBE-konferenssissa Jönköpingissä kesällä 2003.

JP toimi myös vuosia FinnBand ry:n puheenjohtajana, ja pääsimme tiukan seulan läpi klinikoitsijoiksi WASBE:n maailmankonferenssiin Espanjan Buñoliin vuonna 2019 teemalla ”A Shape of Finns to Come”. Luentomme oli menestys, siitä saa maailmalla kuulla yhä.

Itselläni oli onni kuulla JP:n teoksia todella hyvinä esityksinä, kuten suomalaisten sotilassoittokuntien koontumisajossa 2012 Porissa (koko konsertti JP:tä!) tai esimerkiksi Lapin Sotilassoittokunnan kirkkokonsertissa puhallinpäivillä Rovaniemellä 2017. Kirsikkana kukassa oli hänen kamarimusiikillinen sävellyskonserttinsa Porissa toukokuussa 2023. Silloin oli tunne, että taivaasta oli avattu hana, joka kulki JP:n sävelkynän kautta!

Olin otettu, että sain kuulla puhallintapahtumien aikaan hotellikämppeiksiin lymyillessämme vielä työn

alla olevia teoksiaan ja kommentoida niitä. JP:n sävelkieli on kompleksista ja vaativaa mutta taiten esitettynä myös äärimmäisen palkitsevaa. Oman kustantamonsa Edition Musactin lisäksi niitä voi löytää belgialaisen Metropolis Musicin julkaisuina. Ylipäänsä JP:n säveltäjänura oli uudessa nousukiidossa, esimerkiksi Zagros Ensemblen viime vuonna kantaesittämä lennokas *Penelope*.

Meidän huumorintajumme natasivat: perinteisempää sävelkieltä edustava teoksensa *Suita 3 Isänmaalle* sai minulta heti lempinimen *Suita kolme ruokittavana*. Kävimme yhdessä Porin Jazzeilla 2008 kokemassa kitaramedio Jeff Beckin konsertin. Sen jälkeen Piilitiellä raikui Emeron, Lake & Palmerin Tarkus ja saunassa tarkeni!

En vielä osaa uskoa todeksi, että olet poissa, JP.

Hyvää matkaa, säveltäjäveliseni!

Tampereella 30.4.2026
Jukka Viitasari

Suomen Puhallinorkesteriliitto ry:n myöntämät ansiomerkit

Haapaniemen Nuorisomusiikki ry **Erikoisansiomerkki**

Ulmanen Harri

Kultainen ansiomerkki

Hiltunen Olli-Pekka

Myöntöpäivä 1.3.2026

Espoon Puhallinorkesteri ry **Hopeinen ansiomerkki**

Kujala-Räty Kati

Keränen Juho

Myöntöpäivä 1.3.2026

Kesäleiristipendit

Suomen Puhallinorkesteriliitto ry:n kustantamasta Bara bada bastu -sovituk-
sen myyntitulosta ohjattiin 10 % jäsenorkesterien nuorten soittajien hyväksi.
Jaossa oli neljä 50 € arvoista stipendiä. Stipendiä haettiin vapaamuotoisella, toi-
minnanjohtajalle 3.5.2026 mennessä lähetetyllä hakemuksella. Määräaikaan
mennessä saapui yhteensä seitsemän hakemusta. Stipendien saajat arvottiin
4.5.2026 appit.fi -arvontakoneella.

Stipendin saivat:

Mutkala Petra, trumpetti, Ylöjärvi

Ahvenainen Jimi, lyömäsoittimet, Lieksa

Kosonen Eleonora, trumpetti, Tikkakoski

Kärkkäinen Miina, käyrätorvi, Reisjärvi

